

**JMC JAYASEKERA
MANAGEMENT CENTRE**
"Passion in Professional Education"

වරලත් ගණකාධිකරණය – BL 01

මූල්‍ය ගිණුම්කරණය

Sandeepa Jayasekera

MBA (PIM-SJP), B.Sc. (Acct.) Hons. Gold Medal Winner, ACA, SAT, ACMA (UK), CGMA (UK), CA Prize Winner for AFR subject in Strategic Level II, CA First in Order of Merit Prize Winner in CAB II Level, CIMA Strategic Level Aggregate Prize Winner.

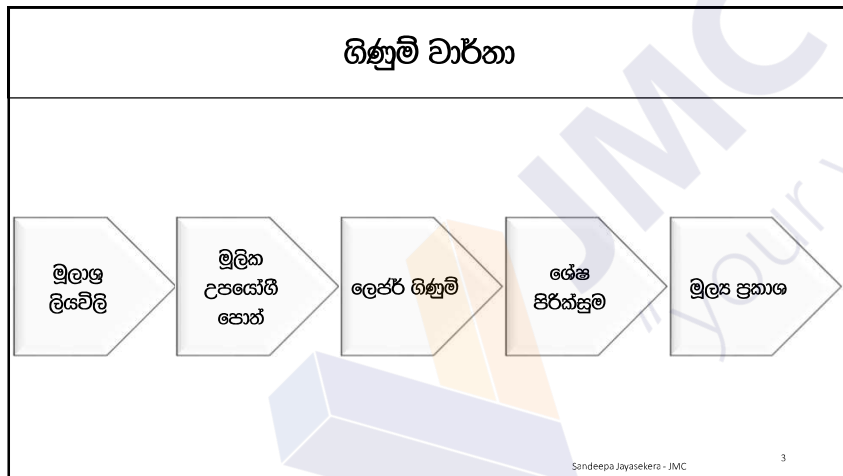
1

මූල්‍ය ලියවිලි සහ ගිණුම් වාර්තා

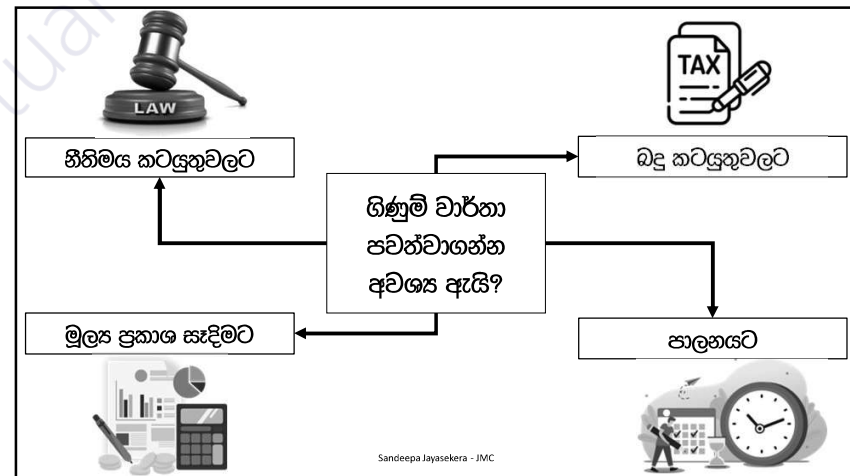
Sandeepa Jayasekera - JMC

2

2

3

4

මුලාශ්‍ර ලියවිලි

Sandeepa Jayasekera - JMC

5

5

INVOICE

BEYOND COMPUTER SYSTEM (PVT) LTD
 NO-144 B WJAYAKUMARATHUNGA MAWATHA,
 COLOMBO - 05
 TEL : 0112820199

INVOICE NO: 743275938
 DATE: Feb 17/2022

INVOICE TO:
 JAYASEKERA MANAGEMENT CENTER
 85/2A, CHITAMPARAN GARDNER MAWATHA,
 COLOMBO 02

DESCRIPTION	QTY	RATE	AMOUNT
DELL CORE I3 PROCESSOR & MATTER BOARD	1	13,800.00	13,800.00
TOTAL			Rs.13,800.00

Customer Signature: _____

6

6

JKOA JOHN KEELLS OFFICE AUTOMATION (PVT) LTD.

Customer Copy

INVOICE NO: 743275938 | PAGE NO: 1 of 1 | DATE: Feb 17/2022

CUSTOMER CODE	CUSTOMER P/O #	SALESMAN CODE	CREDIT LIMIT	BALANCE OUTSTANDING	TERM	ZONE
07278	PS4494	TP1			10 Days	

PART NO. / MODEL NO.	DESCRIPTION / ITEM / SERIAL NUMBER	QTY	UNIT VALUE	DISC. %	VALUE	VAT%	VAT AMOUNT	TOTAL VALUE
8-MSD1900	DELL P2212	1	13780	100%	0.00	0.00	0.00	13780.00
8-KC09000	ADPS-PLATE (200-100K)_J_2002	1	10.00	100%	0.00	0.00	0.00	10.00
8-KC19000	8L710Y-200-3804-4_2002	1	10.00	100%	0.00	0.00	0.00	10.00
8-KC29000	8L710Y-200-384-4_2002	1	10.00	100%	0.00	0.00	0.00	10.00

TOTAL VALUE: 13800.00
 NET AMOUNT: 13800.00
 TOTAL VAT AMOUNT: 0.00
 TOTAL INVOICE VALUE: 13800.00
 Discount: 0.00

7

ඉන්වොයිසිය

ගැනුම් හෝ විකුණුම් ඇණවුමකට අදාළ වේ

සාර්ථකව ඉන්වොයිසිය ලැබේ

විකුණුම්කරු ඉන්වොයිසිය හිඳුන් කරයි

ණයට ගැනුම් සහ විකුණුම් වෙනුවෙන්

Sandeepa Jayasekera - JMC

8

8

ඉන්වොයිසියේ භාවිතයන්

පාරිභෝගිකයාගෙන්
චිකුණුම් මුදල
ඉල්ලීමට

ගිණුම්
දෙපාර්තමේන්තුවට
ගෙවීම් සැසඳීමට

Sandeepa Jayasekera - JMC 9

9

ඉන්වොයිසියේ භාවිතයන්

චිකුණුම්
දෙපාර්තමේන්තුව
ට චිකුණුම් වාර්තා
කිරීමට

ගබඩා අංශයට
භාණ්ඩ යැවුම් සටහන්
පත්‍රය පිළියෙල
කිරීමට

Sandeepa Jayasekera - JMC 10

10

CUSTOMER COPY

TAX INVOICE

CREDIT

NIPPON PAINT LANKA (PVT) LTD

Member of NIPSEA Group

Colombo Office : Nippolac Towers,
No. 69 A, Bulgumunwa Road, Rajagiriya.
Tel: 011-4356900 - 8 Fax: 011-4356909

Matara Office : 67, Kumaradasa Mawatha, Matara.
Tel: 041-4933530 - 8 Fax: 041-4390436

Technical Center : Tel : 011-4449488

ISO 9001 - 2008 Certified Company

INVOICE NO.: 2701068677

JMC JAYASEKARA MANAGEMENT CENTRE (PVT) LTD
65/2A,
CHITTAMPALAM GARDINER MM,
COLOMBO 02

DEALER CODE: 3010000860 P.O.NO.: KDU-13101

Serial No: 1176823

DATE: 26.03.2019

ORDER NO.: 288952016

DELIVERY NOTE: 2895678363

REP CODE: 00060126

PO. NO.: 2091-181033

NBT REG. NO. 104024890 - 9000

VAT REG. NO. 104024890 - 7000

SVAT NO. 003665

ITEM CODE	DESCRIPTION	BATCH NO.	QTY.	RATE	VALUE	
PTTSTL0008	NIPPOLAC SUPER TURPENTINE 2LT	1101565717	4	880.00	3,520.00	
					Gross Value	3,520.00
					Less: Discount (25.00%)	(880.00)
					Subtotal	2,640.00
					Grand Total	2,640.00

Sandeepa Jayasekera - JMC 11

11

බැරපත

චිකුණු භාණ්ඩ ආපසු හරවා එවීම හෝ වැඩිපුර ගෙවීමක් වෙනුවෙන් සැපයුම්කරුවෙකු විසින් ගනුදෙනුකරුට යවන ලියවිල්ල බැර පතක් වේ. තොරතුරු රතු වර්ණයෙන් මුද්‍රණය වේ

- වෙනම අනුක්‍රමික අංක ඇත
- භාණ්ඩ හරවා යැවීමට හේතු දක්වයි.

[Your Logo]

[Your Web Address]

CREDIT NOTE

[Customer Name]
[Customer Address 1]
[Customer Address 2]
[Customer Town]
[Customer City]
[Customer Postcode]

Date:
1st October 2012

Credit Note Number:
CN-0001

VAT Number:
GB12345678

[Your Company Name]
[Address 1]
[Address 2]
[City]
[Town]
[Postcode]

Description	Quantity	Price	Amount
Faulty Widgets on Invoice (INV-0001)	2	10.00	20.00
Service One - Partial Refund (Hours)	3	40.00	120.00
			Subtotal
			TOTAL 140.00

මෙය ඉන්වොයිසියට සමාන වුවද සැපයුම්කරු ගැණුම්කරුට හිකුත් කරයි.

Sandeepa Jayasekera - JMC 12

12

විකුණුම් ඇණවුම

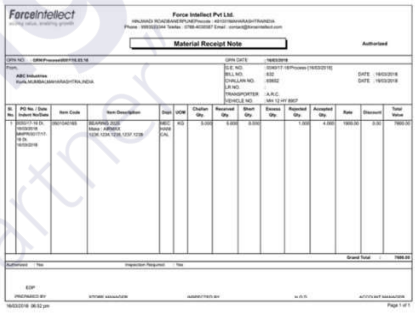
ගැණුම්කරු එවූ ගැණුම් ඇණවුම පදනම් කරගනිමින් විකුණනු ලබන භාණ්ඩ සහ සේවා විස්තර කරමින් විකුණුම්කරු පිළියෙල කරනු ලබන ලේඛනය. ගැණුම්කරුට විකුණන භාණ්ඩ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබාගත යුතු බැවින් මෙය අනුක්‍රමික අංක පිළිවෙලකට වාර්තා කරයි.

17

භාණ්ඩ ලැබීමේ පත්‍රිකාව

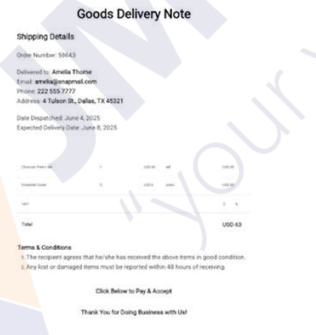
සැපයුම්කරුවන්ගෙන් ලද භාණ්ඩ ලැයිස්තුගත කරමින් ගැණුම්කරු පිළියෙල කරන ලේඛනය. භාණ්ඩ භාර ගන්නා ආකාරයට මෙම ලියවිල්ල පිළියෙල කරයි. භාණ්ඩ ලැබීම සහතික කිරීම සහ සටහන් කිරීම මෙම ලියවිල්ලෙන් සිදු වේ. සැපයුම්කරුට ගෙවීම ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ගිණුම් අංශය විසින් ගැණුම් ඇණවුම සහ භාණ්ඩ ලද්දකට පරීක්ෂා කර වෙනසක් නොමැති බව තහවුරු කර ගනී.

18

භාණ්ඩ භාරදීමේ පත්‍රිකාව

භාණ්ඩ විකිණීමේදී ගැණුම්කරුට භාරදීමට යවන ලද භාණ්ඩ පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් කර පිළියෙල කරන ලියවිල්ල. යවන ලද භාණ්ඩ පිළිබඳ ගැණුම්කරු විමසීමක් කලහොත් තොරතුරු ලබා දීමට මෙය තබා ගනී. ගැණුම්කරු ලද භාණ්ඩ, භාණ්ඩ භාරදීමේ පත්‍රිකාව සමඟ සංහිච්චේදනය කරන ලද භාණ්ඩ හිස පරිදි ලැබුණු බව තහවුරු කර ගනී.

19

විස්තර ප්‍රකාශනය

යම් කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා ගැණුම්කරුට කළ විකුණුම් ඉන්වොයිසි වටිනාකම්, ආපසු එවුම් වලට අදාල බැරපත් වටිනාකම්, ගැණුම්කරුගෙන් ලද මුදල් සහ තවදුරටත් අයවිය යුතු මුදල දක්වා යවනු ලබන ප්‍රකාශනය. මෙම ප්‍රකාශනය යොදාගෙන ගැණුම්කරු තමන් ගෙවිය යුතු මුදල සහ සැපයුම්කරු පවසන අයවිය යුතු මුදල අතර සැසඳීමක් සිදු කරයි.

ප්‍රේෂණ හිච්චේදනය

කිනම් ඉන්වොයිසි සඳහා ප්‍රියවිම් කරන්නේද, කිනම් බැරපත් හිලවී කරන්නේද යන විස්තර ඇතුළත් කරමින් ගැණුම්කරුවෙකු සැපයුම්කරුට යවන ලේඛනය. ප්‍රේෂණ හිච්චේදනය භාවිතා කර සැපයුම්කරු තම ගිණුම් යාවත්කාලීන කර ගනී.

20

ලදුපත්

KOMSEKY (Pvt) LTD.

Tel : 0112 335 194 No: 65/3,
 Fax : 0112 473 833 Sir Chittampalam A. Gardiner Mawatha,
 E-mail : komseky@gmail.com 143 Colombo - 2

Date 2022.02.23

Received with thanks from J.M.C. Jayasekera Management
Creative Centre Ltd
 of 143, Sir Chittampalam A. Gardiner Mawatha
 a sum of Rupees Three thousand only
 and cents Rs. 36,000/- on account of
Annual Retiree's Club Charges and Retiree's
Fees 2021
Rs. 36000/- Cash

[Signature]

All Cheques Subject to Realization,

Sandeepa Jayasekera - JMC

21

ලදුපත්

JAYASEKERA MANAGEMENT CENTRE (PVT) LTD.

163A,
 ARCHBISHOP NICHOLAS MARCUS M,
 NEAR THE MAIN BUS STAND,
 NEGOMBO

Lanka Bell Ltd.
 No. 344,
 Galle Road,
 Colombo 03,
 Sri Lanka.
 Tel: 011 2 335000

Date: 21-JUL-19
 Receipt No: R70/250171

OFFICIAL RECEIPT

Received with thanks from
 a sum of Rupees _____ by _____ as per details given below.

Account No.	Narration	Amount
436716	36000/-	36,000.00
		36,000.00

[Signature]

Cashier

Note : This receipt will be valid only after the realisation of the cheque / credit card

22

ප්‍රාථමික පොත්

Sandeepa Jayasekera - JMC

23

ප්‍රාථමික පොත්

තොරතුරු
 සටහන් කරයි.

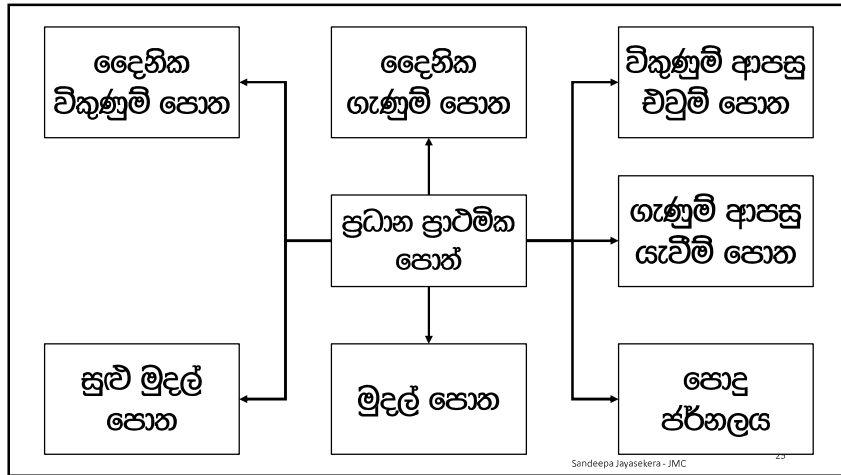

PRIME ENTRY BOOKS
in Accounting

මූලාශ්‍ර ලියවිලි තුළ අන්තර්ගත ගනුදෙනු සහ සිදුවීම් ප්‍රාථමිකව සටහන් කර තැබීමට භාවිතා වන පොත් ප්‍රාථමික සටහන් පොත් වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

24

25

දෛනිකව කරනු ලබන ණයට විකුණුම් මෙම පොතෙහි සටහන් කෙරේ.		දෛනික විකුණුම් පොත	
දෛනික විකුණුම් පොතේ ආකෘතිය.			
දිනය	ඉන්වොයිස් අංකය	ගැණුම්කරු	මුළු ඉන්වොයිස් වටිනාකම රු.
20X0/3/01	576	ශාන්ත සමාගම	12,000.00
20X0/3/01	577	තිලිණ සමාගම	10,000.00
20X0/3/01	578	අරුණ සමාගම	18,000.00
20X0/3/01	579	රණතුංග සමාගම	7,500.00
			47,500.00

26

විකුණුම් විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා දෛනික විකුණුම් පොත භාවිතා කළ හැකිය.		දෛනික විකුණුම් පොත			
දෛනික විකුණුම් පොතේ ආකෘතිය					
දිනය	ඉන්වොයිස් අංකය	ගැණුම්කරු	මුළු ඉන්වොයිස් වටිනාකම රු.	සබන් විකුණුම් රු.	සැමිපු විකුණුම් රු.
20X0/3/01	576	ශාන්ත සමාගම	12,000.00	12,000.00	
20X0/3/01	577	තිලිණ සමාගම	10,000.00		10,000.00
20X0/3/01	578	අරුණ සමාගම	18,000.00	10,000.00	8,000.00
20X0/3/01	579	රණතුංග සමාගම	7,500.00		7,500.00
			47,500.00	22,000.00	25,500.00

27

ව්‍යාපාරයක් නැවත විකිණීමේ පරමාර්ථයෙන් ණයට ගනු ලබන භාණ්ඩවල ඉන්වොයිසි වාර්තාකර තැබීමට භාවිතා කරයි. මෙයට අමතරව වෙනත් වියදම්වලට අදාළ ඉන්වොයිසි ද වාර්තා කරයි.		දෛනික ගැණුම් පොත		
දෛනික ගැණුම් පොතේ ආකෘතිය				
දිනය	සැපයුම්කරු	මුළු ඉන්වොයිසි වටිනාකම රු.	ගැණුම් රු.	විදුලිය රු.
20X0/3/03	ඔරිගාමි සමාගම	53,000.00	53,000.00	
20X0/3/03	විදුලි මණ්ඩලය	24,000.00		24,000.00
20X0/3/03	ගාර්ටන් සමාගම	65,000.00	65,000.00	
20X0/3/03	වෙල්ෂ් සමාගම	8,000.00		8,000.00
		150,000.00	118,000.00	32,000.00

28

ණයට කරන ලද විකුණුමක් ආපසු හරවා එවීමේදී සැපයුම්කරු බැර පතක් නිකුත් කරයි. එම බැරපත් මෙම සොන තුල වාර්තා කරයි.		දෛනික විකුණුම් ආපසු එවුම් සොන	
දෛනික විකුණුම් ආපසු එවුම් සොනේ ආකෘතිය			
දිනය	බැරපත් අංකය	ගැණුම්කරු සහ භාණ්ඩ	වටිනාකම රු.
20X0/3/05	CR124	අරුණ සමාගම සමාගම කැට 50	5,000.00
20X0/3/06	CR125	රණතුංග සමාගම ෂැම්පු 30	3,000.00
			8,000.00
Sandeepa Jayasekera - JMC 29			

29

ණයට ගත් භාණ්ඩ සැපයුම්කරු වෙත හරවා යැවීමේදී ගනුදෙනුකරුවන් හරපත් නිකුත් කරයි. විවිධ ගැණුම්කරුවන්ගෙන් ලද හරපත් සටහන් කිරීමට මෙම සොන භාවිතා කරයි.		දෛනික ගැණුම් ආපසු යැවුම් සොන	
දෛනික ගැණුම් ආපසු යැවුම් සොනේ ආකෘතිය			
දිනය	ගැණුම්කරු සහ භාණ්ඩ	වටිනාකම රු.	
20X0/3/05	ඔමේගා සමාගම රබර් 2000Kg	25,000.00	
20X0/3/03	ගාර්ටන් සමාගම ලේටෙක්ස් රබර් 100Kg	30,000.00	
		55,000.00	
Sandeepa Jayasekera - JMC 30			

30

මුදල් සොන	
	<p>මුදල් ලැබීම් ව්‍යාපාරයට ලැබෙන සියළුම මුදල් ලැබීම් ජංගම ගිණුම්වල තැන්පත් කරන අතර එම මුදල් ලැබීම් සහ ජංගම ගිණුමට සෘජුව ලැබෙන ප්‍රේෂණ සටහන් කරයි. මුදල් ලැබීම් තනි මුදල් සොනේ වම්පස තීරුවේ හෝ වෙනම සොනක් ලෙස පවත්වාගත හැකිය.</p> <p>මුදල් ලැබීම් වෙන්පත් මගින් සහ සෘජු ප්‍රේෂණ වශයෙන් කරන සියළු ගෙවීම් මෙහි වාර්තා කරයි. මුදල් ගෙවීම් තනි මුදල් සොනේ දකුණු පස තීරුවේ හෝ වෙනම සොනක් ලෙස පවත්වාගත හැකිය.</p> <p>සුළු මුදල් ව්‍යාපාරයේ සුළු වියදම් කළමනාකරණය කිරීමට මාසිකව තීරණය කළ මුදලක් සුළු මුදල් අභිමත ලෙස වෙන් කරයි. ඒ සඳහා මුදල් මාරු කිරීම මුදල් ගෙවීම් තුලින් සිදු කරයි.</p>
වාණිජ බැංකුවක විවෘත කරන ලද ජංගම ගිණුමක් තුලින් සිදුවන සියළුම මුදල් ලැබීම් සහ ගෙවීම් මෙහි සටහන් කරයි.	
Sandeepa Jayasekera - JMC 31	

31

සියළු මුදල් ලැබීම්	මුදල් ලැබීම්	
මුදල් සොන (ලැබීම් පැත්ත)		
දිනය	විස්තරය	එකතුව රු.
20X0/3/01	ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය	10,000
20X0/3/03	අත්පිට විකුණුම්	25,000
20X0/3/05	ණයගැති ලැබීම් - සුරෝජ්	12,000
20X0/3/10	ණය - ලංකා බැංකුව	100,000
		147,000
Sandeepa Jayasekera - JMC 32		

32

මුදල් ලැබීම් විශ්ලේෂණාත්මකව පහත පරිදි වාර්තා කළ හැකිය.		මුදල් ලැබීම්			
මුදල් පොත (ලැබීම් පැත්ත)					
දිනය	විස්තරය	එකතුව රු.	ණයගැති ලැබීම්	අත්පිට වැනුම්	වෙනත්
20X0/3/01	ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය	10,000			
20X0/3/03	අත්පිට වැනුම්	25,000		25,000	
20X0/3/05	ණයගැති සුරෝක්	12,000	12,000		
20X0/3/10	ණය-ලංකා බැංකුව	50,000			50,000
		97,000	12,000	25,000	50,000

33

සියළු මුදල් ගෙවීම්		මුදල් පොත (ගෙවීම් පැත්ත)	
මුදල් පොත (ගෙවීම් පැත්ත)			
දිනය	විස්තරය	එකතුව රු.	
20X0/3/1	අත්පිට ගැනුම්	5,000	
20X0/3/1	ණයහිමියන් - අක්බාර් සමාගම	15,000	
20X0/3/1	ණයහිමියෝ - හිශා සමාගම	15,000	
20X0/3/1	ණය - නැවත ගෙවීම්	10,000	
20X0/3/1	සුළු මුදල්	15,000	
20X0/3/1	ඉන්ධන වියදම්	10,000	
20X0/3/1	ශේෂය/ප/ගෙ	27,000	

34

සියළු මුදල් ගෙවීම් විශ්ලේෂණාත්මකව වාර්තා කළ හැකිය.		මුදල් පොත (ගෙවීම් පැත්ත)				
මුදල් පොත (ගෙවීම් පැත්ත)						
දිනය	විස්තරය	එකතුව	ණයහිමි ගෙවීම්	සුළු මුදල්	අත්පිට ගැනුම්	වෙනත්
20X0/3/01	අත්පිට ගැනුම්	5,000			5,000	
20X0/3/01	ණයහිමියෝ - අක්බාර් සමාගම	15,000	15,000			
20X0/3/01	ණයහිමියෝ - හිශා සමාගම	15,000	15,000			
20X0/3/01	ණය - නැවත ගෙවීම්	10,000				10,000
20X0/3/01	සුළු මුදල්	15,000		15,000		
20X0/3/01	ඉන්ධන ගෙවීම්	10,000				10,000
20X0/3/01	ශේෂය/ප/ගෙ	27,000				
			30,000	15,000	5,000	20,000

35

සුළු මුදල් පොත	
	<p>අග්‍රිම ක්‍රමය</p> <ol style="list-style-type: none"> මාසික ඇතිවන සුළු වියදම් කළමනාකාරීත්ව ස්ථාවර මුදලක් තීරණය කරයි. එය ප්‍රධාන මුදලින් සුළු මුදල් භාරකරුට ලබා දේ. එම මුදලින් සුළු වියදම සිදු කරන අතර එම වියදම් වාර්තා සුළු පොතේ සටහන් කරයි. මාසිකව සුළු මුදල් අග්‍රිමයේ වැය වූ වියදමට අදාළ මුදල් ප්‍රධාන මුදල් තුලින් ලබා ගනී. සෑමවිටකම සුළු මුදලින් කළ වියදම් සහ ඉතිරි මුදල් අග්‍රිමයට සමාන වේ.
<p>ව්‍යාපාරයේ සියළු සුළු වියදම් ප්‍රධාන මුදල් තුලින් සිදු කිරීම අපහසුය. එමනිසා තීරණය කළ කාලයක් (මාසයක්) සඳහා වන සුළු වියදම් සිදු කිරීමට සුළු මුදල් අග්‍රිමයක් භාවිතා කරයි.</p>	

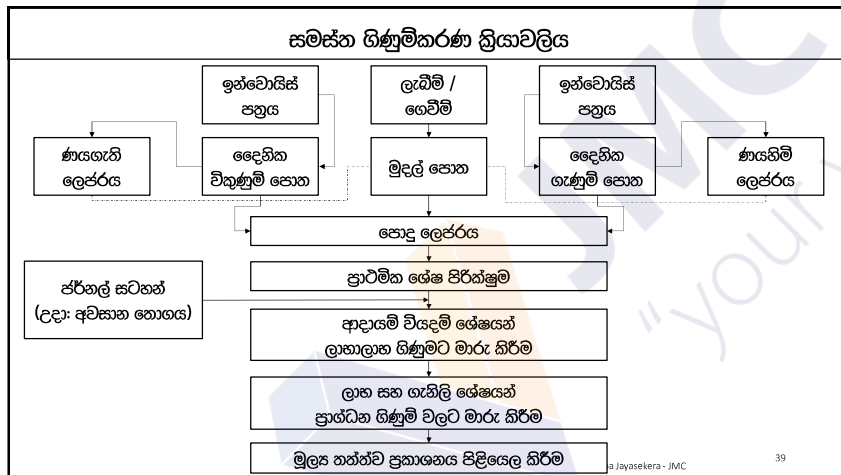
36

සුළු මුදල් සොන							
ලැබීම් රු.	දිනය	විස්තරය	එකතුව රු.	ප්‍රවාහන රු.	සුභසාධන රු.	ලිපිදාය රු.	වෙනත් රු.
10,000	1/9	ඉ/ගෙ ශේෂය					
	2/9	කිරිපිටි	1,500		1,500		
	2/9	ප්‍රවාහන	2,000	2,000			
	3/9	සොන්	1,000			1,000	
		ශේෂය ප/ගෙ	5,500				
			10,000	2,000	1,500	1,000	

37

ද්විත්ව සටහන් සොන් තැබීම සහ ගිණුම් තැබීම

38

39

සොදු ලෙජරය

40

පොදු ලෙජරය

ප්‍රධාන ගිණුම් ඇතුළත් වන ලෙජරය වේ. ලෙජරය යනු තොරතුරු එකතුව වේ.

භාවිතයේ පහසුව සඳහා පොදු ලෙජරයේ කොටස් වලට කඩා කේත වශයෙන් නම් කරයි.

- [A] දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ (ජංගම නොවන වත්කම්)
- [B] දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ සම්ප්‍රදායික ක්‍රම (වෙන්කිරීම්)
- [C] අයිතිකරුවන්ගේ ප්‍රාග්ධනය (ගිණිකම්)
- [D] තොග (ජංගම වත්කම්)
- [E] වෙළඳ ණයගැතියෝ (ජංගම වත්කම්)
- [F] වෙළඳ ණයගිණියෝ (ජංගම වගකීම්)
- [G] වැටුප් සහ චේතන (වියදම්)

ප්‍රාථමික පොත්වල දෛනික එකතුව

→

පොදු ලෙජරයේ වාර්තා කරයි.

Sandeepa Jayasekera - JMC 41

41

ලෙජර් ගිණුමක ආකෘතිය

අලෙවිකරණ වියදම්

දිනය	විස්තරය	යොමු අංකය	වටිනාකම
15/4/X2	විජය සමාගම	JP209	9,000

හර පැත්ත

බැර පැත්ත

Sandeepa Jayasekera - JMC 42

42

ගිණුම්කරණ සමීකරණය

Sandeepa Jayasekera - JMC 43

43

වත්කම්

=

ප්‍රාග්ධනය

+

වගකීම්

ASSETS

LIABILITIES

Sandeepa Jayasekera - JMC 44

44

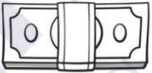

වත්කම් - වගකීම් = ප්‍රාග්ධනය

ඉද්ධ වත්කම සහ හිමිකම් දෙකම
එකම අර්ථයක් ඇත.

Sandeepa Jayasekera - JMC 45

45

රු. 5,00,000 ක් ආයෝජනය කරමින් මර්සේ පරිගණක අලෙවි
ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කරන ලදී.

වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය	
මුදල් Rs. 5,000,000	=	හිමිකම් ප්‍රාග්ධනය Rs. 5,000,000	
	=		

Sandeepa Jayasekera - JMC 46

46

රු. 2,500,000 ක් වැයකර ඔහු ගොඩනැගිල්ලක් සහ රු. 2,000,000 ක් වැය කර
පරිගණක නොගයක් මිලට ගන්නා ලදී.

වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය	
ගොඩනැගිලි රු.2,500,000	=	හිමිකම් ප්‍රාග්ධනය රු.5,000,000	
නොග රු.2,000,000			
මුදල් රු.500,000			

Sandeepa Jayasekera - JMC 47

47

මාර්සේ විසින් පරිගණක නොගය රු. 3,000,000 කට විකුණා රු. 1,000,000 ක
ලාභයක් උපයා ගන්නා ලදී

වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය	
ගොඩනැගිලි රු.2,500,000	=	හිමිකම් ප්‍රාග්ධනය රු.5,000,000	
නොග		රඳවාගත් ලාභය රු.1,000,000 (3,000,000 - 2,000,000)	
මුදල් රු.3,500,000 (500,000 + 3,000,000)			

Sandeepa Jayasekera - JMC 48

48

මාරියේ විසින් රු. 200,000 ක ගැනිලි සිදු කරන ලදී.	
වත්කම්	ප්‍රාග්ධනය
ගොඩනැගිලි රු.2,500,000	නිමිකම් ප්‍රාග්ධනය රු.5,000,000
තොගය -	රඳවාගත් ලාභය රු.1,000,000
මුදල රු.3,300,000 (3,500,000 – 200,000)	(-) ගැනිලි (-) රු.200,000

49

මාරියේ විසින් රු. 1,000,000 ක පරිගණක ණය පදනම මත ලබා ගන්නා ලදී.	
වත්කම්	ප්‍රාග්ධනය + වගකීම්
ගොඩනැගිලි රු.2,500,000	නිමිකම් ප්‍රාග්ධනය රු.5,000,000
තොගය රු.1,000,000	රඳවාගත් ලාභය රු.1,000,000
මුදල් රු.3,300,000	(-) ගැනිලි (-) රු.200,000
	ණයනිමියේ රු.1,000,000

50

මාරියේ විසින් රු. 500,000 ක නව ව්‍යාපාරයට ආයෝජනය කරන ලදී. නවද රු. 600,000 ක ණය මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී. රු. 400,000 ක් වූ පරිගණක රු. 750,000 කට අලෙවිකරණ ලදී.	
වත්කම්	ප්‍රාග්ධනය + වගකීම්
ගොඩනැගිලි රු.2,500,000	නිමිකම් ප්‍රාග්ධනය රු.5,500,000
තොගය රු.500,000	රඳවාගත් ලාභය රු.1,350,000 (1,000,000+350,000)
මුදල් රු.5,150,000 (3,300,000 + 500,000 + 600,000 + 750,000)	(-) ගැනිලි (-) රු.200,000
	ණයනිමියේ රු.1,000,000
	ණය රු.500,000

51

ගිණුම්කරණ සමීකරණය	
වත්කම්	= ප්‍රාග්ධනය + ලාභය + වගකීම්
වත්කම්	= ප්‍රාග්ධනය + ආදායම් - වියදම් + වගකීම්
වත්කම් + වියදම්	= ප්‍රාග්ධනය + ආදායම් + වගකීම්

52

ප්‍රශ්න 01

පහත ගණුදෙනු ගිණුම්කරණ සමීකරණයට බලපාන ආකරය දක්වන්න.

- 1.1 රු. 1,000,000 ක් ආයෝජනය කර ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී.
- 1.2 රු. 500,000 ක ණයක් ලංකා බැංකුවෙන් ලබා ගන්නා ලදී.
- 1.3 රු. 800,000 ක් වටිනා ණයට ගැනුම් සිදු කරන ලදී.
- 1.4 රු. 600,000 ක් සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවන ලදී.
- 1.5 රු. 10,000 ක මුදල් ඝන රු. 10,000 ක නොග ගැනිලි සිදු කරන ලදී.

ප්‍රශ්න 01

- 1.6 රු.450,000 ක් පිරිවැය පිරිවැය වූ නොග රු.650,000 කට ණය පදනමට අලෙවි කරන ලදී.
- 1.7 රු. 300,000 ක් ණයගැතියන්ගෙන් ලැබී ඇත.
- 1.8 රු. 25,000 ක් වූ දුරකථන බිල ගෙවන ලදී.
- 1.9 රු. 50,000 ක් වූ වැටුප් වියදමින් රු. 25,000 ක් මුදලින් ගෙවූ අතර ඉතිරිය උපවිත විය.
- 1.10 රු. 200,000 ක දේපල පිරිසහ උපකරණ මිල දී ගන්නා ලදී.

ද්විත්ව සටහන් ගිණුම් නැඹීම

ද්විත්ව බලපෑම

සෑම ගණුදෙනුවකම සමාන වටිනාකමක් ඇති එකිනෙකට ප්‍රතිවිරුද්ධ බලපෑම් දෙකක් ඇත. එම බලපෑම එකක් හර ලෙසත් අනෙක බැර ලෙසත් ගිණුම් වාර්තා තුළ හඳුනා ගැනේ.

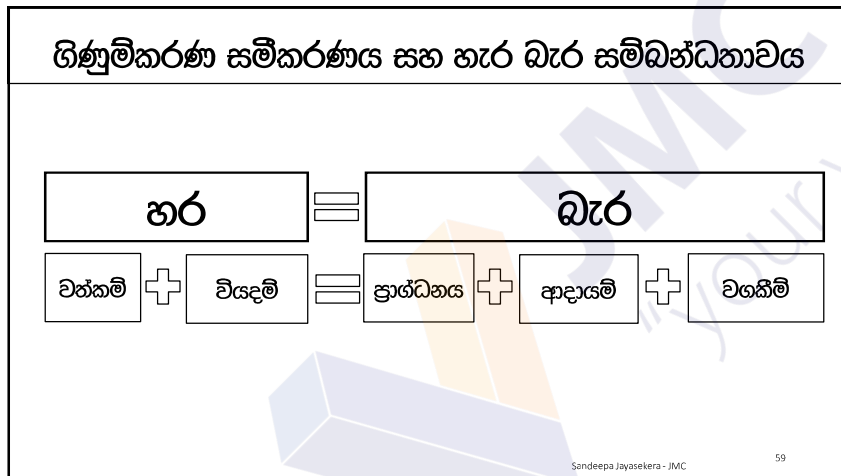

ද්විත්ව බලපෑමට උදාහරණ	
රු. මිලියන 5 ක් වැයකර මෝටර් රථයක් මිලට ගැනීම	<ul style="list-style-type: none"> රු. මිලියන 5 කින් වාහන වත්කම වැඩි වේ රු. මිලියන 5 කින් මුදල් වත්කම අඩු වේ.
රු. මිලියන 10 ක බැංකු ණයක් ලබා ගැනීම	<ul style="list-style-type: none"> රු. මිලියන 10 කින් මුදල් වත්කම වැඩි වේ රු. මිලියන 10 කින් ණය වගකීම වැඩි වේ.
රු. මිලියන 2 ක අලෙවිකරණ වියකමක් දැරීම	<ul style="list-style-type: none"> රු. මිලියන 2 කින් අලෙවිකරණ වියදම වැඩි වේ රු. මිලියන 2 කින් මුදල් වත්කම අඩු වේ.

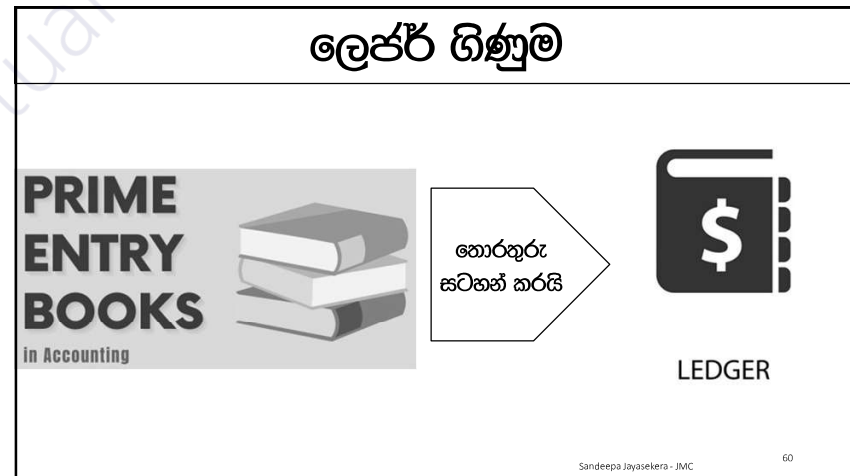
57

ද්විත්ව සටහන්		
අයිතමය	වැඩිවීම	අඩුවීම
වත්කම්	හර	බැර
වියදම්		
හිමිකම්	බැර	හර
ආදායම්		
වගකීම්		

58

59

60

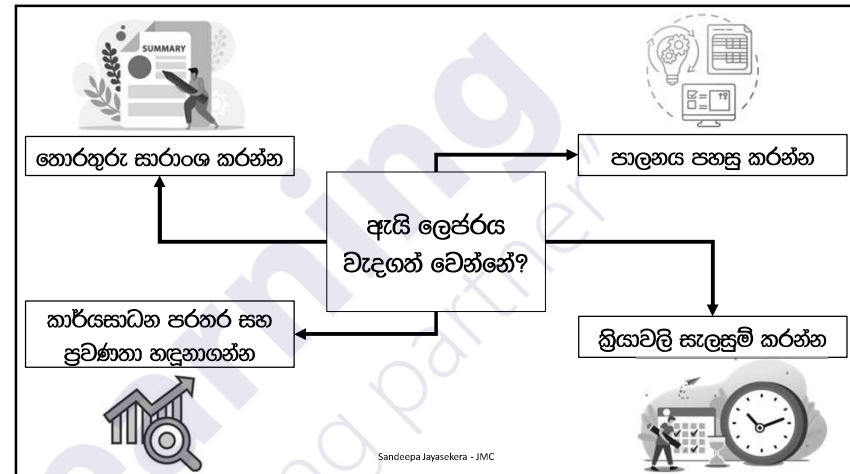
ලෙජර් ගිණුම සහ ද්විත්ව බලපෑම

ලෙජරය යනු භෞතිකව හෝ විද්‍යුත් මාධ්‍යයෙන් තබා ගන්නා ගිණුම් එකතුවකි. ව්‍යාපාරයක සියළුම ගණුදෙනුවල ද්විත්ව බලපෑම හර සහ බැර ලෙස ලෙජර් ගිණුම්වල වාර්තා කරනු ලැබේ.

හර	බැර

61

61

62

ප්‍රශ්න 02

පහත ගණුදෙනුවල ද්විත්ව සටහන් තීරණය කර T ගිණුම්වල දක්වන්න.

- 2.0 රු. 2,000,000 ක් ආයෝජනය කර ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී.
- 2.1 රු. 100,000 ක ණයට විකුණුම්
- 2.2 10% ක වට්ටමක් ලද ණයගැතිකා විසින් රු. 80,000 ක ණය මුදල පියවීම
- 2.3 ණයට ගැණුම් රු. 50,000
- 2.4 රු. 40,000 ක ණයහිමි ශේෂය පියවීමේදී 5% ක මුදල් වට්ටමක් ලැබී ඇත.
- 2.5 රු. 75,000 ක මුළු වැටුපෙන් රු. 50,000 ක මුදලින් ගෙවන ලදී, ඉතිරිය ගෙවිය යුතුව ඇත.
- 2.6 රු. 40,000 ක උපකරණ බැරකු ණයක් තුලින් ලබාගෙන ඇත.

Sandeepa Jayasekera - JMC

63

ප්‍රශ්න 02

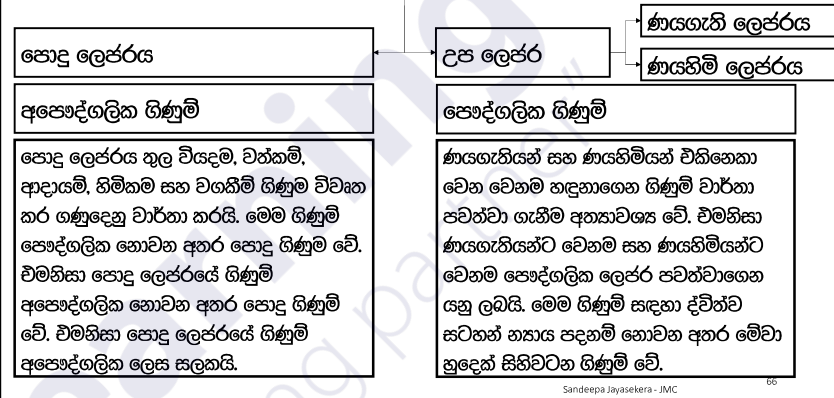
- 2.7 උපකරණය ඇවිත්වැඩියාවට රු. 2,000 ක් වැය වී ඇත. මෙය තවමත් ගෙවා නොමැත.
- 2.8 රු. 5,000 ක පොලී ආදායමක් ලැබී ඇත.
- 2.9 රු. 10,000 ක ගැණුම් සැපයුම්කරුට හරවා යවා ඇත.
- 2.10 රු. 20,000 ක විකුණුම් ආපසු වීවුම්.
- 2.11 රු. 50,000 ක ගැනිලි සිදු කරන ලදී.
- 2.12 රු. 60,000 ක ගොඩනැගිලි කුලී ගෙවිය යුතු වේ.
- 2.13 උපකරණ ක්‍රය රු. 5,000 කි.

Sandeepa Jayasekera - JMC

64

ණායගැනි සහ ණායනිමි ලෙජරය

පොද්ගලික සහ අපොද්ගලික ගිණුම්

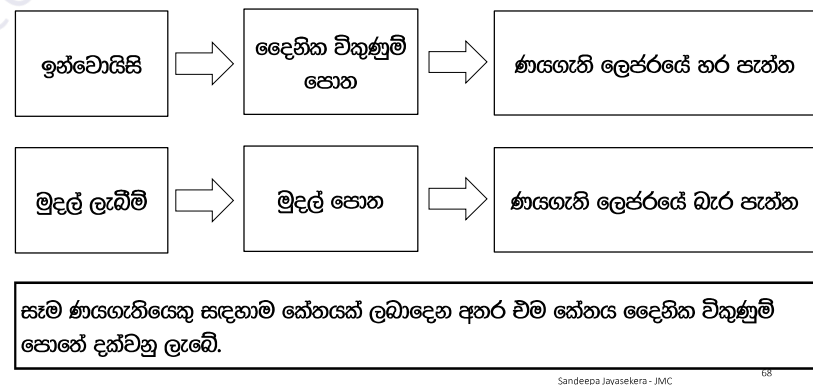
ණායගැනි ලෙජරය

- දෛනික චිකුණුම් පොතේදී දින අනුපිළිවෙලට චිකුණුම් ඉන්වොයිසි වාර්තා කරයි. එකී එකතුව පොදු ලෙජරය තුල වාර්තා කරයි.
- ඒ ඒ ණායගැනියා වෙනුවෙන් වෙන වෙනම පොද්ගලික ලෙජරයක් පවත්වා ගැනීමට අත්‍යවශ්‍ය වේ. එයට හේතු වන්නේ,
 - එක් එක් ණායගැනියාගෙන් අයවිය යුතු ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.
 - මාසය අවසානයේ පාරිභෝගිකයන්ට ණායගැනි ප්‍රකාශන යැවීමට
 - ණාය සීමාවන් පරීක්ෂා කිරීමට
 - ලද මුදල් සහ ණායගැනිභාවය සසඳා බැලීමට

පාරිභෝගිකයන්ගේ පොද්ගලික ගිණුම්

ණායගැනි ලෙජරය

ණායගැති ලෙජරයේ ආකෘතිය

iyka iud.u

දිනය	විස්තරය	අනු අංකය	රු.	දිනය	විස්තරය	අනු අංකය	රු.
01/01/X1	ඉදිරියට ගෙන ආ		90,000	20/01/X1	මුදල්		190,000
10/01/X1	ශේෂය විකුණුම්	SDB 24	200,000	31/01/X1	ශේෂය ප/ගෙ		100,000
			290,000				290,000
01/02/X1	ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය		100,000				

Sandeepa Jayasekera - JMC 69

69

ණායනිම් ලෙජරය

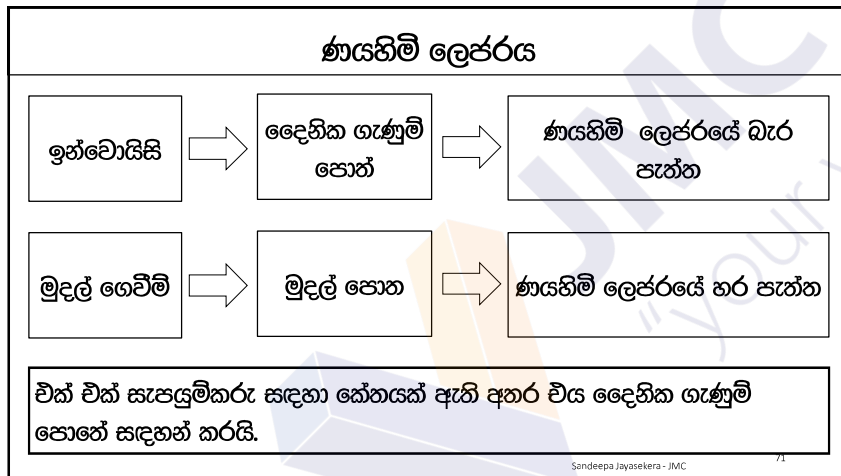
- දෛනික ගැණුම් පොත තුළ ණයට ගැණුම් පිළිබඳ තොරතුරු දින අනුපිලිවෙලට වාර්තා කරයි. එහි සාරාංශය පොදු ලෙජරය තුළ වාර්තා කරයි.
- ඒ ඒ ණයනිමියන් වෙනුවෙන් වෙන වෙනම පොදුගලික ගිණුම් ණයනිම් ලෙජරය තුළ පවත්වා ගනී. මෙයට හේතු වන්නේ,
 - ඒ ඒ ණයනිමියාගේ ගෙවිය යුතු ශේෂය වෙනම හඳුනා ගැනීමට
 - ණය සීමාවන් පරීක්ෂා කිරීමට
 - ගෙවූ මුදල් ගෙවිය යුතු මුදල් සමඟ සංසන්දනය කිරීමට

සැපයුම්කරුවන්ගේ පොදුගලික ගිණුම්

Sandeepa Jayasekera - JMC 70

70

71

ණායනිම් ලෙජරයේ ආකෘතිය

				ටෙස්තෝ සමාගම			
දිනය	විස්තරය	අනු අංකය	රු.	දිනය	විස්තරය	අනු අංකය	රු.
25/01/X1	මුදල්		250,000	01/01/X1	ශේෂය ඉ/ගෙ		50,000
31/01/X1	ශේෂය ප/ගෙ		100,000	15/01/X1	ගැණුම්	PDB 13	300,000
			350,000				350,000
				01/02/X1	ශේෂය ප/ගෙ		100,000

Sandeepa Jayasekera - JMC 72

72

පාලන ගිණුම්

Sandeepa Jayasekera - JMC

73

73

මොකක්ද මේ පාලන ගිණුම් කියන්නේ

උප ලෙජරයේ තියෙන තනි තනි ගිණුම් සමූහයක් වෙනුවෙන් පොදු ලෙජරයේ පවත්වාගෙන යන ගිණුම

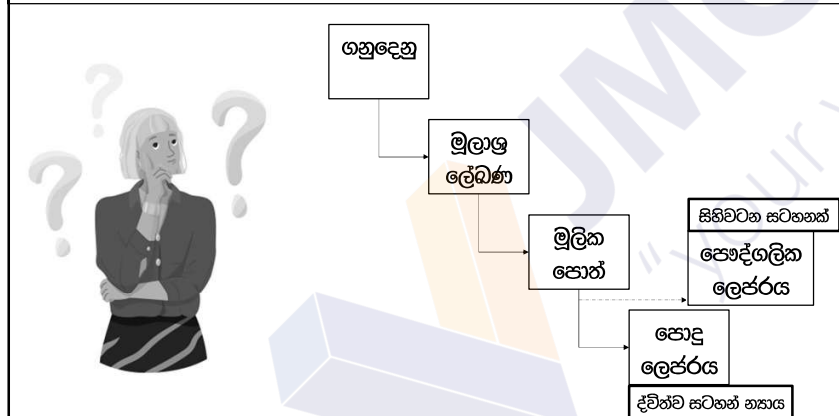
උදා

- ණයගැති පාලන ගිණුම
- ණයහිමි පාලන ගිණුම

74

පාලන ගිණුම්වල ගනුදෙනු වාර්තා කරන්නේ කොහොමද?

75

උදාහරණ

සුමනා ව්‍යාපාරය විසින් පහත ණයට විකුණුම් සිදු කර ඇත

- දසාවතීට රු 50,000ක්
- සීලවතීට රු 40,000ක්
- සිරිසාවතීට රු 25,000ක්

පහත සඳහන් පරිදි ණයගැතියන්ගෙන් මුදල් ලැබී ඇත

- දසාවතීගෙන් රු 30,000ක්
- සීලවතීගෙන් රු 20,000ක්
- සිරිසාවතීගෙන් රු 20,000ක්

76

පොදු ලෙජරය					
ණායගැති පාලන			විකුණුම්		
විකුණුම්	115,000	මුදල්	70,000	ලාභාලාභ	115,000
		ශේෂය ප/ගෙ	45,000		115,000
	<u>115,000</u>		<u>115,000</u>		
ශේෂය ඉ/ගෙ	45,000				
මුදල්					
ණායගැති පාලන	70,000	ශේෂය ප/ගෙ	70,000		
	<u>70,000</u>		<u>70,000</u>		
ශේෂය ඉ/ගෙ	70,000				

77

පොද්ගලික ලෙජර - ණායගැති ලෙජරය					
දයාවකි			සිරියාවකි		
විකුණුම්	50,000	මුදල්	30,000	විකුණුම්	25,000
		ශේෂය ප/ගෙ	20,000		20,000
	<u>50,000</u>		<u>50,000</u>		<u>25,000</u>
ශේෂය ඉ/ගෙ	20,000			ශේෂය ඉ/ගෙ	5,000
සිලවකි					
විකුණුම්	40,000	මුදල්	20,000	දයාවකි	20,000
		ශේෂය ප/ගෙ	20,000	සිලවකි	20,000
	<u>40,000</u>		<u>40,000</u>	සිරියාවකි	5,000
ශේෂය ඉ/ගෙ	20,000			ණායගැති ලෙජර එකතුව	45,000
				පොදු ලෙජරයේ ණායගැති පාලන ගිණුම	45,000
ඕනෑම අවස්ථාවක පාලන ගිණුමේ ශේෂය සහ ණායගැති ලෙජර ගිණුම්වල ශේෂ එකතුව සමාන විය යුතු වේ					

78

පාලන ගිණුම් සහ ලෙජරය																																																				
මූලාශ්‍ර ලේඛණ	සමන්ට ණායට විකුණුම් රු 100	කමල්ට ණායට විකුණුම් රු 200	සමන්ගෙන් මුදල් ලැබුණා රු 110	කමල්ගෙන් මුදල් ලැබුණා රු 150																																																
මූලික පොත්	දෛනික විකුණුම් පොත සමන් 100 කමල් 20 එකතුව 300	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center;">ණායගැති පුද්ගලික ලෙජරය</th> </tr> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">සමන්</th> <th colspan="3" style="text-align: center;">කමල්</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>විකු</td> <td style="text-align: right;">100</td> <td>මුදල්</td> <td style="text-align: right;">110</td> <td>විකු</td> <td style="text-align: right;">200</td> </tr> <tr> <td>ශේෂය</td> <td style="text-align: right;">10</td> <td></td> <td></td> <td>මුදල්</td> <td style="text-align: right;">150</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;"><u>10</u></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right;"><u>50</u></td> </tr> <tr> <td>සමන්</td> <td style="text-align: right;">10 බැර</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>කමල්</td> <td style="text-align: right;">50 හර</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>එකතුව</td> <td style="text-align: right;">40 හර</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		ණායගැති පුද්ගලික ලෙජරය						සමන්			කමල්			විකු	100	මුදල්	110	විකු	200	ශේෂය	10			මුදල්	150		<u>10</u>				<u>50</u>	සමන්	10 බැර					කමල්	50 හර					එකතුව	40 හර					මුදල් පොත සමන්ගෙන් 110 කමල්ගෙන් 150 එකතුව 260
ණායගැති පුද්ගලික ලෙජරය																																																				
සමන්			කමල්																																																	
විකු	100	මුදල්	110	විකු	200																																															
ශේෂය	10			මුදල්	150																																															
	<u>10</u>				<u>50</u>																																															
සමන්	10 බැර																																																			
කමල්	50 හර																																																			
එකතුව	40 හර																																																			
පොදු ලෙජරය	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">විකුණුම් ගිණුම</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">ණායගැති පාලන</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">මුදල් ගිණුම</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ණායගැති පාලන</td> <td style="text-align: right;">300</td> <td>විකුණුම්</td> <td style="text-align: right;">300</td> <td>ණායගැති පාලන</td> <td style="text-align: right;">260</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>මුදල්</td> <td style="text-align: right;">260</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>ශේෂය</td> <td style="text-align: right;">40</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	විකුණුම් ගිණුම		ණායගැති පාලන		මුදල් ගිණුම		ණායගැති පාලන	300	විකුණුම්	300	ණායගැති පාලන	260			මුදල්	260					ශේෂය	40																													
විකුණුම් ගිණුම		ණායගැති පාලන		මුදල් ගිණුම																																																
ණායගැති පාලන	300	විකුණුම්	300	ණායගැති පාලන	260																																															
		මුදල්	260																																																	
		ශේෂය	40																																																	

79

ප්‍රශ්න 03
<p>20X2 ජූලි 01 දිනට එළාර සමාගමට වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ නොතිබුණි. ජූලි මාසය තුළ පහත සඳහන් ණායට විකුණුම් සහ ගනුදෙනුකරුවන්ට බලපාන ගනුදෙනු සිදු විය.</p> <ol style="list-style-type: none"> ජූලි 3 ලෝහ භාණ්ඩ ගැමුණු වෙත ණායට විකිණීම සඳහා ඉන්වොයිසි නිකුත් කරන ලදී. ජූලි 11 රු 150ක විදුලි භාණ්ඩ විකිණීම සඳහා නිසිස වෙත ඉන්වොයිසි නිකුත් කරන ලදී. ජූලි 15 රු 250ක ලෝහ භාණ්ඩ විජය වෙත ණායට විකිණීමට ඉන්වොයිසි නිකුත් කරන ලදී. ජූලි 10 රු 90ක වෙත්පතක් ගැමුණු විසින් ගෙවන ලදී. විකුණු දින සිට දින 7ක් තුළ ගෙවීම් කළ බැවින් ගැමුණුට 10%ක වට්ටමක් ලබා දෙන ලදී. ජූලි 18 රු 80ක් වූ ණාය ශේෂය පියවන්න, නිසිස කටයුතු කරන ලද අතර 8%ක වට්ටමක් හිමිවේ.

80

ප්‍රශ්න 03

6. විජය විසින් ජූලි 28 රු 120ක් ගෙවූ අතර කිසිදු වට්ටමක් ලැබී නැත.

පහත යොමු අංක භාවිතා කරමින් මෙම ගනුදෙනු මූලික පොත්, පොදු ලෙජරයේ සහ පෞද්ගලික ලෙජර තුළ වාර්තා වන ආකාරය පෙන්වන්න

- RL1 ගැමුණුගේ ණයගැති පෞද්ගලික ගිණුම
- RL2 තිස්සගේ ණයගැති පෞද්ගලික ගිණුම
- RL3 විජයගේ ණයගැති පෞද්ගලික ගිණුම
- GL1 බැංකු මුදල් ගිණුම
- GL2 ණයගැති පාලන ගිණුම
- GL3 දුන් වට්ටම් ගිණුම
- GL4 ලෝභ භාණ්ඩ විකුණුම් ගිණුම
- GL5 විදුලි උපකරණ විකුණුම් ගිණුම

81

ඇයි අපට පාලන ගිණුම් ඕනි වෙන්නේ?

හිචරදිඛව තහවුරු කරන්න

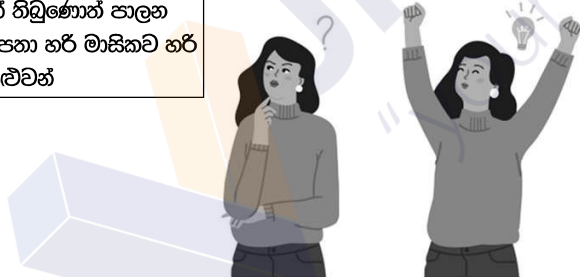
- පෞද්ගලික ලෙජරවල ගිණුම් සටහන් දාහ කොට පහල තියන දෝෂ ඇති වෙන්න පුළුවන්
 - මාරුවීම් දෝෂ
 - අත්හැරීම් දෝෂ
 - පිටපත් කිරීම් දෝෂ
 - ගණනය කිරීම් දෝෂ
- පාලන ගිණුම් සහ පෞද්ගලික ලෙජර ගිණුම් සසඳලා ඒ වැරදි නොයාගන්න පුළුවන්

82

ඇයි අපට පාලන ගිණුම් ඕනි වෙන්නේ?

වරද සිදු වූ ස්ථානය හඳුනාගන්න

ඉන්වොයිසි, ගෙවීම් සටහන් කිරීමේ වරදක් හරි පිළිවෙල මාරු වීම් වරදක් හිඬුණොත් පාලන ගිණුම් දෛනිකව හරි, සතිපතා හරි මාසිකව හරි හඳුනාගැනීමට හඳුනාගන්න පුළුවන්

83

ඇයි අපට පාලන ගිණුම් ඕනි වෙන්නේ?

අහසන්නර පරීක්ෂාවක් විදිනට

- පාලන ගිණුම්වල ගිණුම් සටහන් තියන එකයි පෞද්ගලික ලෙජරවල ගිණුම් සටහන් තියන එකයි ගිණුම් ලිපිකරුවෝ දෙන්නෙක් කරන්නේ
- පාලන ගිණුම් සහ පෞද්ගලික ලෙජර සසඳද්දි දෙදෙනාගේ ගිණුම් සටහන් පරීක්ෂා වෙනවා

84

ඇයි අපට පාලන ගිණුම් ඕනි වෙන්නේ?

ඉක්මණින් මූල්‍ය ප්‍රකාශ හදන්න

පෞද්ගලික ලෙසර ශේෂ කරලා එකතුව අරන් ශේෂ පිරික්සුම හදනවාට වඩා ඉක්මණින් පාලන ගිණුම ශේෂ කරලා ශේෂ පිරික්සුම හදන එක ඉක්මන්

85

ප්‍රශ්න 04

20X7 අප්‍රේල් 01 දිනට සසේලි සමාගමේ ණයගැති පාලන ගිණුමේ ශේෂය රු 8,024,000ක් තරට සහ රු 57,000ක බැර ශේෂයක්ද ණයහිමි පාලන ගිණුමේ රු 6,235,000ක බැර ශේෂයක් සහ රු 105,000ක තර ශේෂයක්ද පැවතිණි. 20X8 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා පහත තොරතුරු පවතී.

චතුණුම්	63,728,000
මිලදී ගැනුම්	39,974,000
ණයගැති මුදල් ලැබීම්	55,212,000
ණයහිමි මුදල් ගෙවීම්	37,307,000
ලද වට්ටම්	1,475,000
දුන් වට්ටම්	2,328,000

86

ප්‍රශ්න 04

ආපසු ච්චුම්	1,002,000
ආපසු යැවුම්	535,000
අයකරගත නොකැති ණය සහ කපා හැරීම්	326,000
ණයහිමි ලෙසරයේ තර ශේෂයන් වෙනුවෙන් ලද මුදල්	105,000
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයේදී සිදු වූ අලාභ වෙනුවෙන් ගනුදෙනුකරුවන්ට දීමනා	212,000

20X8 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ණයගැති සහ ණයහිමි පාලන ගිණුම් පිළියෙල කරන්න.

87

ප්‍රති සටහන්

- එකම පුද්ගලයා හෝ ආයතනය ණයහිමි සහ ණයගැති ශේෂ දෙකේම ඉන්න පුළුවන්
- ඒ ශේෂ එකිනෙක හිලව් කරන්න එකඟතාවයකට අවොත් ප්‍රති සටහන් දාලා ශේෂ හිලව් කරන්න පුළුවන්

ණයහිමි තර
ණයගැති බැර

88

ප්‍රශ්න 05
<p>ණයහිමි පාලන ගිණුමක පනත සටහන් ඇතුළත් වේ</p> <p>බැංකු 79,500 ණයට ගැනුම් 83,200 ලද වට්ටම් 3,750 ණයගැති පාලන ගිණුමට ප්‍රති සටහන් 4,000 20X8/12/31 දිනට ශේෂය ප/ගෙ</p> <p>20X8/1/1 දින ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය ගණනය කරන්න</p>

89

වට්ටම්	
වෙළඳ වට්ටම්	මුදල් වට්ටම්

90

ප්‍රශ්න 06
<p>රොහී සමාගම එකක් රු 20,000 බැගින් වූ අංගම දුරකථන 10ක් සෝනි සමාගමෙන් ණයට ගන්නා ලදී. එහිදී 10% වට්ටමක් හිමි විය. ණය මුදල දින 14ක් තුළ ගෙවීම් කලහොත් 5% ක වට්ටමක් හිමිවේ.</p> <p>රොහී සමාගම පැත්තෙන් මෙම වට්ටම් මොනවාද? වට්ටමේ වටිනාකම සහ ගිණුම් තැබිය යුතු ආකාරය දක්වන්න.</p> <p>සෝනි සමාගම පැත්තෙන් මෙම වට්ටම් මොනවාද? වට්ටමේ වටිනාකම සහ ගිණුම් තැබිය යුතු ආකාරය දක්වන්න.</p>

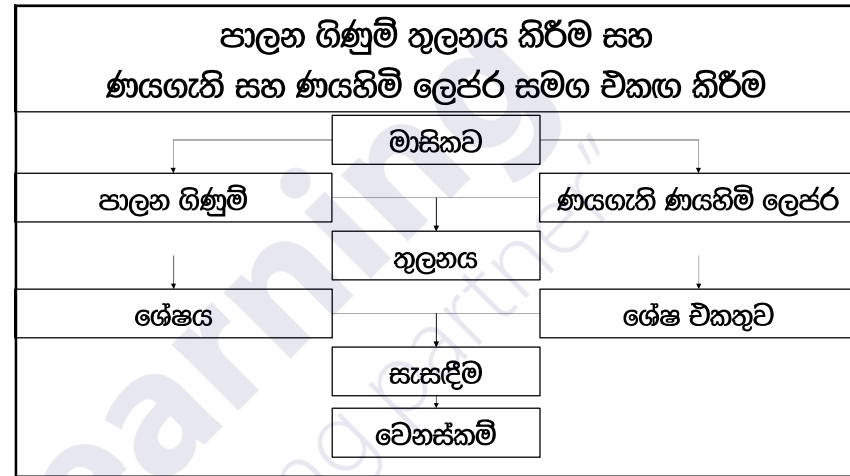
91

වට්ටම්		
	වෙළඳ වට්ටම්	මුදල් වට්ටම්
කියන්නේ	භාණ්ඩ මිලදී ගන්න කොට ලැයිස්තුගත මිලෙන් අඩු කරන ප්‍රමාණය. සාමාන්‍යයෙන් විශාල තොගයක් ගන්නකොට විකුණුම්කරු වෙළඳ වට්ටමක් ලබා දෙනවා	නියමිත කාලය ඇතුළේ හෝ නියමිත කාලයට කලින් ණයට විකුණුමක මුදල් පියවද්දී, කලින් ණය ගෙවන එක දිරිමත් කරන්න ණයෙන් අඩු කරන ප්‍රමාණය
ලද වට්ටම් ගිණුම් නියත වීදින	ගැනුම් වටිනාකම විදිනට ගන්න ඕනි වට්ටම අඩු කරාට පස්සේ එන වටිනාකම	ලද වට්ටම වෙනත් ආදායමක් විදිනට ගිණුම් නියතවා
දුන් වට්ටම් ගිණුම් නියත වීදින	විකුණුම් වටිනාකම විදිනට ගන්න ඕනි වට්ටම අඩු කරාට පස්සේ එන වටිනාකම	දුන් වට්ටම බෙදාහැරීම් වියදමක් විදිනට ගිණුම් නියතවා

92

ප්‍රශ්න 07	
පහත දී ඇති තොරතුරු අනුව ඔබ විසින් සිසෝ දැව වෙළඳ ආයතනයේ 20X9 මාර්තු 31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභාලාභ ගිණුම් පිළියෙළ කරන්න	
දළ ගැනුම් පිරිවැය	240,000
ලද වෙළඳ වට්ටම්	8,000
ලද මුදල් වට්ටම්	3,000
මුදලට විකුණුම්	68,000
ඉන්වොයිසි මිලට ණයට විකුණුම්	300,000
දුන් මුදල් වට්ටම්	16,000
විකුණුම් වියදම්	64,000
පරිපාලන වියදම්	80,000
ගැනිලි	44,000

93

94

වෙනස්කම් ඇති විමට හේතු	නිවැරදි කිරීම
මූලික පොත්වල එකතු වැරදීම මේ නිසා පාලන ගිණුමට වැරදි අගයක් වාර්තා වීම	පොදු පරිභ්‍රමයේ ද්විත්ව සටහනක් දැමිය යුතු වේ
මාරු වීමේ වැරදි ණයගැතියකුට හෝ ණයහිමියෙකුට නිවැරදි ප්‍රමාණය පොදු ලෙජරයේ වාර්තා වුණත්, ණයගැති සහ ණයහිමි ලෙජරවල වැරදි අගයක් වාර්තා වීම	පොදුගලික ලෙජර ගිණුම නිවැරදි කළ යුතු වේ
අත්හැරීම් ගනුදෙනුවක් පාලන ගිණුමේ සටහන් වෙලා පොදුගලික ලෙජරයේ වාර්තා නොවී තියෙන්න හෝ පොදුගලික ලෙජරයේ වාර්තා වෙලා පොදු ලෙජරයේ වාර්තා නොවී තියෙන්න පුළුවන්	පොදු ලෙජරයේ අත්හැරීම් නිබ්බොත් ද්විත්ව සටහන දාන්න ඕනි පොදුගලික ලෙජරයේ අත්හැරීම් නිබ්බොත් තනි සටහනක් ඕනි
එකතුව වැරදීම ශේෂ එකතුව හෝ පාලන ගිණුමේ එකතුව වැරදීම	එකතුව නිවැරදි කළ යුතුය

95

ප්‍රශ්න 08

සමාගමේ ලැබිය යුතු එක් එක් ශේෂවල එකතුව ලැබිය යුතු පාලන ගිණුමේ හර ශේෂයට වඩා රු.800ක් වැඩිය. පහත සඳහන් වැරදිවලින් කුමක් ඉහත වෙනස සඳහා හේතු වේද?

- A. දෛනික විකුණුම් සොන රු.800ක් අඩුවෙන් එකතු කර ඇත
- B. රු.800ක දුන් වට්ටමක් පොදු ලෙජරයෙන් ඉවත් වී ඇත
- C. රු.800ක ලැබිය යුතු ලෙජරයේ බැර ශේෂයක් හර ශේෂයක් ලෙස සලකා ඇත
- D. ලැබීම් මුදල් පොත රු.800ක් අඩුවෙන් එකතු කර ඇත

96

පාලන ගිණුම් ශේෂ සහ පෞද්ගලික ලෙජර විකාශ කිරීමේ පියවර	
පියවර 01	පෞද්ගලික ලෙජර සහ පාලන ගිණුම් ශේෂ සංසන්දනය කරලා වෙනස්කම් හඳුනාගන්න
පියවර 02	පෞද්ගලික ලෙජරවල තිබෙන වැරදි නිවැරදි කරන්න
පියවර 03	ගැලපීමට පෙර පාලන ගිණුම් ශේෂයෙන් පටන් අරන් පාලන ගිණුමට නිවැරදි කිරීම් සටහන් දාලා නිවැරදි කරන්න

97

ප්‍රශ්න 09

20X6 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශාන්ත සමාගමේ ගෙවිය යුතු පාලන ගිණුම් ශේෂය රු.12,500කි. කෙසේ වෙතත් ගෙවිය යුතු ලෙජරයේ එක් එක් ශේෂයන්ගේ උපුටාගත් එකතුව රු.12,800කි. පරීක්ෂා කිරීමේදී පහත වැරදි සොයා ගැනුණි. වර්ෂයේ අවසාන සතියේදී මිලදී ගත් රු.1,200ක මිලදී ගැනීම් පාලන ගිණුමෙන් මග හැරී ඇත. රු.900ක ශේෂයක් ඇති ගනුදෙනුකරුවෙකුගේ ගිණුමක් ලැයිස්තුවෙන් අත්හැරී ඇත.

A. රු.12,500
 B. රු.13,400
 C. රු.12,800
 D. රු.13,700

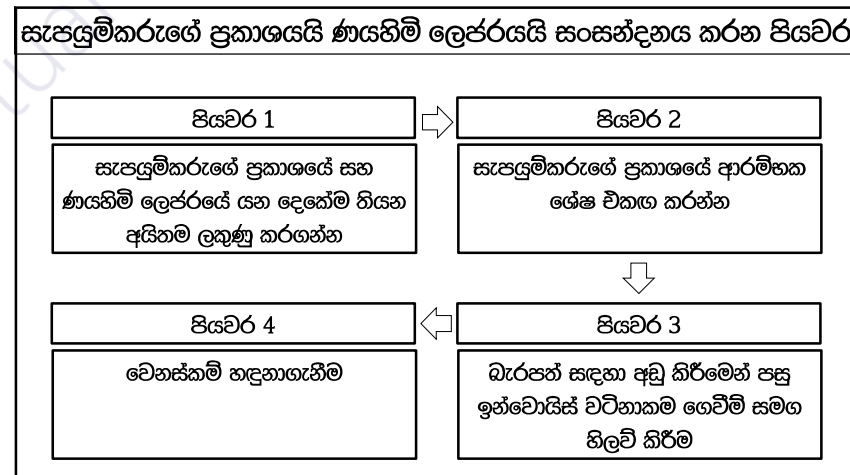
98

සැපයුම්කරුගේ ප්‍රකාශය

- මාසයක් පුරාවට කරපු ණයට විකුණුම්, ලද මුදල්, දුන් වට්ටම් ඇතුළත් කරලා විකුණුම්කරුවෙක් ණයගැතියොන්ට මාසික ප්‍රකාශයක් යවනවා. ඒකට කියනවා සැපයුම්කරුගේ ප්‍රකාශය කියලා.
- ඒ ප්‍රකාශය ලැබුණාම ණයහිමි ලෙජරයේ තියන පුද්ගලික ගිණුමත් එක්ක සංසන්දනය කරලා වෙනස්කම් හඳුනාගන්න ඕනි. ඒ වගේම වැරදි තිබුණාත් නිවැරදි කරන්න ඕනි

99

100

වෙනස්කම් ඇති විමට හේතු	
සසඳන අයිතමය	බලපෑම
මාර්ගස්ථ ගෙවීම් කාල වෙනස්කම්	වෙක්සනක් හිකුත් කළාම ලෙජරයේ වාර්තා කරනවා. ඒත් නවමත් සැපයුම්කරුට වෙක්සන ලැබ්ලා නැතුව ඒන ගමන් තියෙන්න පුළුවන් (තැපැල් ප්‍රමාද වගේ). ඒ හිසා වෙනසක් ඇති වෙන්න පුළුවන්.
අත්තැරුණු ඉන්වොයිසිපත් හා බැරපත් වැරදි සහ කාල වෙනස්වීම්	ඉන්වොයිසි සහ බැරපත් පොදු ලෙජරයේ වාර්තා වුණාට ණයහිමි ලෙජරයේ වාර්තා නොවී තියෙන්නත්, වාර්තා කරන එකේ ප්‍රමාද තියෙන්නත් පුළුවන්
වෙනත් වැරදි වැරදි	ඉන්වොයිසි, බැරපත්, ගෙවීම් වටිනාකම් වැරදියට සටහන් වෙන්න පුළුවන්, අත්තැරුලා තියෙන්න පුළුවන්

101

ප්‍රශ්න 10				
පහත දී ඇති තොරතුරු අනුව සැපයුම්කරුගේ ප්‍රකාශ සහ ණයහිමි ලෙජර සැසඳීම් ප්‍රකාශයක් පිළියෙළ කරන්න				
ගිණුම් ප්‍රකාශනය රෙවෙලෝ සමාගම - කාවල				
ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුව - කාලිදාස් සමාගම - බටකැත්තර		දිනය 20X1 මැයි 31 ගිණුම් අංකය - 038		
දිනය	විස්තරය	සර	බැර	ශේෂය
30/4/01	පෙර ප්‍රකාශනයෙන් ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය			492,220
03/05/01	ඉන්වොයිසි අංක 34207	129,400		622,620
04/05/01	ඉන්වොයිසි අංක 34242	22,720		644,340
05/05/01	ලැබූ ගෙවීම්		412,170	232,170
17/05/01	ඉන්වොයිසි අංක 34237	394,950		627,120
18/05/01	බැරපත් අංක 00192		64,400	562,720
21/05/01	ඉන්වොයිසි අංක 34392	392,780		955,500
28/05/01	බැරපත් අංක 00199		107,640	847,860
ලැබිය යුතු වටිනාකම				847,860

102

කාලිදාස් සමාගම - ණයහිමි ලෙජරය		
ගිණුම් නම - රෙවෙලෝ සමාගම යොමු අංකය - 045		වාර්තාවේ දිනය 20X1 ජූනි 1
දිනය	විස්තරය	ශේෂය
16/03/01	ඉන්වොයිසි අංක 33004	350,700
20/03/01	ඉන්වොයිසි අංක 33060	61,470
06/04/01	ඉන්වොයිසි අංක 34114	80,050
03/05/01	ඉන්වොයිසි අංක 34207	129,400
04/05/01	ගෙවීම්	(412,170)
06/05/01	ඉන්වොයිසි අංක 34242	22,720
19/05/01	ඉන්වොයිසි අංක 34327	394,950
19/05/01	බැරපත් අංක 00192	(64,400)
28/05/01	ගෙවීම්	(117,770)
30/05/01	බැරපත් අංක 00199	(107,640)
ශේෂය		337,310

103

ගැලපුම් සංකල්පය

Sandeepa Jayasekera - JMC 104

104

ගැලපුම් සංකල්පය

උපයන ආදායමට

එරෙහිව ඊට අදාළ වියදම

ගැලපිය යුතුය.

Sandeepa Jayasekera - JMC 105

105

ඉසුරු විසින් රු. 500,000 ක් පිරිවැය වූ අයිතම රු. 750,000 කට පාරිභෝගිකයන්ට අලෙවි කරන ලදී. රු. 25,000 ක අලෙවිකරණ වියදමක් දරණ ලද අතර ප්‍රවාහන වියදම රු. 25,000 ක් විය. ලාභය ගණනය කරන්න.

විකුණුම්	750,000
(-) විකුණුම් පිරිවැය	(500,000)
අලෙවිකරණ වියදම	(25,000)
ප්‍රවාහන වියදම	(25,000)
ලාභය	200,000

Sandeepa Jayasekera - JMC 106

106

ජර්නලය

Sandeepa Jayasekera - JMC 107

107

ජර්නලය

වෙනත් මූලික සොතක් හරහා වාර්තා නොවන අතිකුත් සියළුම ගනුදෙනු වාර්තා කිරීම සඳහා සෞද්‍ය ජර්නලය භාවිතා කරයි. ජර්නලයද මූලික සොත්වලින් එකක් වේ. සාමාන්‍යයෙන් වාර්තා නොවන සටහන් සඳහා මෙම සෞද්‍ය ජර්නලය භාවිතා වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC 108

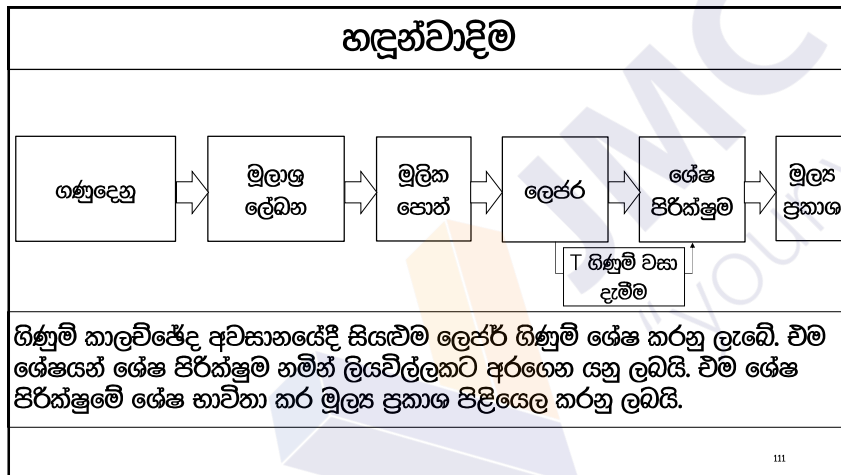
108

ජර්නල් සටහනක ආකෘතිය			
දිනය	විස්තරය	තර රු.	බැර රු.
01/02/X2	බැංකු තර	100,000	
	ප්‍රාග්ධනය බැර		100,000
	(මූලික ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම)		

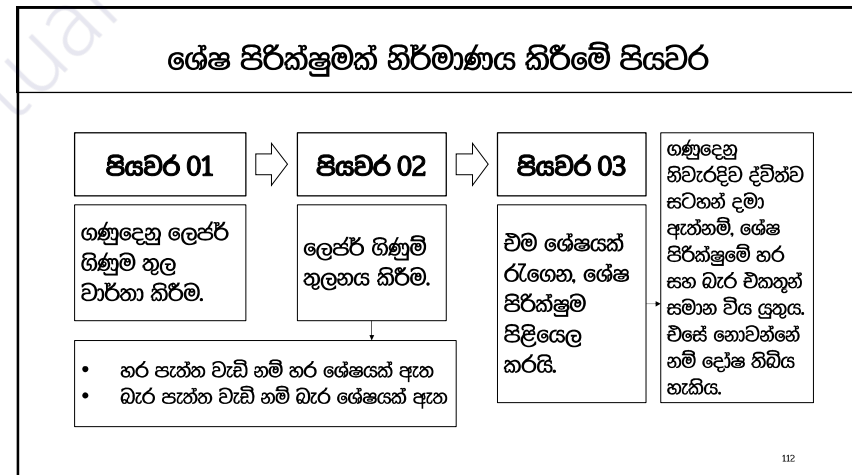
109

ශේෂ පිරික්ෂුම භාවිතා කර මූල්‍ය ප්‍රකාශ සකස් කිරීම.

110

111

112

දෝෂ	
ශේෂ පිරික්සුමෙන් හෙළිවන දෝෂ	ශේෂ පිරික්සුමෙන් හෙළි නොවන දෝෂ
එක් සටහනක් අත්හැරී තිබීම.	සම්පූර්ණ ගනුදෙනුවක් අත්හැරීම.
සටහන් දෙකම හර ලෙස හෝ බැර ලෙස සටහන් වීම.	හර සහ බැර සටහන් වැරදි ගිණුම්වල වාර්තා කිරීම.
එක් සටහනක වැරදි අගයක් සටහන් වීම.	එක් සටහනක වරද තවත් සටහනකින් හිලවී කිරීම. රු. 100 ක දෝෂය තවත් රු. 100 ක දෝෂයකට හිලවී වීම.
	මුලධර්ම දෝෂ. ණායගැති ලැබීම් ණායගැති හර සහ මුදල් බැර ලෙස වාර්තා කිරීම.

113

ප්‍රශ්න 11
මුද්‍රම් ව්‍යාපාරයේ පහත ගනුදෙනු සඳහා ශේෂ පිරික්සුම සකස් කරන්න.
<ol style="list-style-type: none"> 1. මුද්‍රම් රු. 100,000 ක් ආයෝජනය කර ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී. 2. රු. 50,000 ක බැංකු ණයක් ලබා ගන්නා ලදී. 3. රු. 40,000 ක යන්ත්‍ර මිල දී ගෙන ඇත. 4. රු. 70,000 ක ණයට ගැණුම් සිදු කර ඇත. 5. රු. 25,000 ක වැටුප් ගෙවා ඇත.

114

ප්‍රශ්න 11
<ol style="list-style-type: none"> 6. රු. 100,000 ක ණයට විකුණුම් සිදු කර ඇත. 7. ණයහිමියන්ට රු. 60,000 ක් ගෙවා ඇත. 8. ණයගැති ලැබීම් රු. 75,000 9. කැපවීම් රු. 2,000 10. ණය ගෙවීම් රු. 5,000 (රු. 1,000 ක් හොළිය වේ) 11. අවසාන භාගය රු. 15,000 කි.

115

ප්‍රශ්න 12	
පහත ශේෂයන් වාර්ෂි සමාගමේ 20X9/12/30 දිනට අදාළ වේ.	
ගිණුම	ශේෂය රු.
බැංකු ණය	100,000
බැංකු මුදල්	35,000
ප්‍රාග්ධනය	100,000
බදු වියදම	15,000
බදු ප්‍රතිපාදනය	10,000
වෙළඳ ණයහිමියන්	75,000
වෙළඳ ණයගැතියන්	200,000
ගැණුම්	150,000
විකුණුම්	200,000
පොළී	1,000
වෙනත් වියදම්	34,000
වාහන	50,000

116

ප්‍රශ්න 12

20X9/12/30 දිනට පහත ගණුදෙනු වාර්තා කළ යුතුය.

1. රු. 50,000 ක ගැණුම් සිදු කර ඇති අතර එම වටිනාකමින් 50% මුදලින් ගෙවා ඇත. ඉතිරිය ගෙවිය යුතු වේ.
 2. රු. 30,000 ක විකුණුම් සිදුකර ඇති අතර ඉන් 25% ණයට කළ විකුණුම් වේ.
 3. වාහන ක්‍ෂය රු. 5,000 කි.
 4. සේවක වැටුප් රු. 10,000 කි. ඉන් 50% ක් මුදලින් ගෙවා ඇති අතර ඉතිරිය උපවිත වේ.
- 20X9/12/31 දිනට ශේෂ පිරික්ෂුම සකස් කරන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

117

117

ලාභාලාභ ගිණුම

118

මූල්‍ය ප්‍රකාශ සැදීමේ පළමු පියවර - ලාභාලාභ ගිණුම

ලාභාලාභ ගිණුම යනු තවත් එක් ගිණුමකි. ලෙජරයේ තිබෙන සියළුම ආදායම් සහ වියදම් ගිණුම් ශේෂ ලාභාලාභ ගිණුමට මාරු කරනු ලබයි. එය ද්විත්ව සටහනක් මගින් සිදු වේ. ලාභාලාභ ගිණුම තුළ ඉතුරුවන ලාභය හිමිකම් තුළ හඳුනාගනී.

ලාභාලාභ ගිණුම			
ගැණුම්	250,000	විකුණුම්	450,000
තූලී වියදම	50,000	වෙනත් ආදායම්	25,000
ආදායම් වියදම	100,000		
වෙනත් වියදම	25,000		
ශේෂය ප/ගෙ	50,000		
	<u>475,000</u>		<u>475,000</u>
		ශේෂය ඉ/ගෙ	<u>50,000</u>

119

ප්‍රශ්න 13

20X8/X9 වර්ෂයේ ශේෂ සමාගමේ පහත ගණුදෙනු සිදු වී ඇත.

1. රු. 500,000 ක අයිතම ණයට විකුණා ඇත.
2. රු. 300,000 ක් වටිනා අයිතම මුදලට විකුණා ඇත.
3. රු. 400,000 ක් වටිනා අයිතම ණයට ගෙන ඇත.
4. රු. 100,000 ක් වටිනා අයිතම අත්පිට ගැණුම් සිදුකර ඇත.
5. සේවක වැටුප් රු. 100,000 ක් වන අතර ඉන් රු. 25,000 උපවිත වේ.
6. ක්‍ෂය රු. 20,000 කි.
7. අලෙවිකරණ වියදම රු. 30,000 කි.

Sandeepa Jayasekera - JMC

120

120

ප්‍රශ්න 13
8. අවසාන කොගය රු. 50,000 කි.
9. ගෙවිය යුතු ඔදිද රු. 5,000 කි.
10. ණය පොලී ගෙවීම් රු. 5,000 කි.
11. ගෙවිය යුතු ගොඩනැගිලි කුලී රු. 25,000 කි.
12. ලැබිය යුතු ලාභාංශ ආදායම රු. 50,000 කි.
13. බොල් ණය රු. 3,000 කි.
T ගිණුම්, ශේෂ පිරික්සුම, ලාභාලාභ ගිණුම සහ ලාභාලාභ ප්‍රකාශය පිළියෙල කරන්න.
<small>Sandeepa Jayasekera - JMC</small>

121

	
මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය	
මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය	

122

මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය - මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කිරීමේ දෙවැනි පියවර
සියළුම ආදායම් වියදම් ශේෂ ලාභාලාභ ගිණුමට මාරු කළ පසු ඉතුරු වන්නේ ලාභාලාභ ශේෂය සහ අනිකුත් වත්කම්, වගකීම් සහ හිමිකම් ගිණුම් පමණි. මෙම ශේෂයන්ගේ ඉදිරියට ගෙන යන ශේෂ තුලින් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය පිළියෙල කරයි.
<p>මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය තුළ නිරූපණය වන්නේ,</p> <ul style="list-style-type: none"> • වත්කම් • වගකීම් • හිමිකම් <p>ගිණුම්වල ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂ වේ.</p>

123

ප්‍රශ්න 14
පහත ගනුදෙනු වසන්ත ව්‍යාපාරයට අදාළ වේ.
එම ගනුදෙනු සඳහා T ගිණුම්, ශේෂ පිරික්සුම ලාභාලාභ ගිණුම සහ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය පිළියෙල කරන්න.
<ol style="list-style-type: none"> 1. රු. 1,000,000 ක් ආයෝජනය කර ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී. 2. රු. 500,000 ක ණයක් ලංකා බැංකුවෙන් ලබා ගන්නා ලදී. 3. රු. 800,000 ක් වටිනා භාණ්ඩ ණයට ගන්නා ලදී. 4. රු. 500,000 ක් ණයහිමියන්ට ගෙවන ලදී. 5. රු. 1,500,000 ක් වටිනා අයිතම ණයට විකුණන ලදී.
<small>Sandeepa Jayasekera - JMC</small>

124

ප්‍රශ්න 14

6. රු. 1,000,000 ක් ණයගැතියන්ගෙන් ලැබී ඇත.
7. රු. 200,000 ක උපකරණ මිලදී ගන්නා ලදී.
8. වැටුප් වියදම රු. 300,000 කි. ඉන් 25% ක් උපචිත වේ.
9. අලෙවිකරණ වියදම රු. 50,000 කි.
10. අවසාන නොගෙය රු. 40,000 කි.
11. ණය රු. 10,000 කි.
12. ණය පොලිය රු. 5,000 කි.
13. ගැනිලි රු. 10,000 කි.

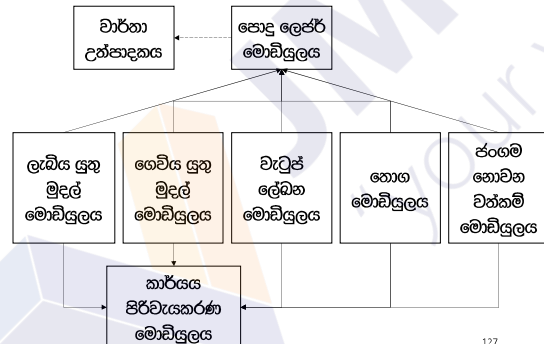
125

ගිණුම්කරණ මෘදුකාංග පද්ධති

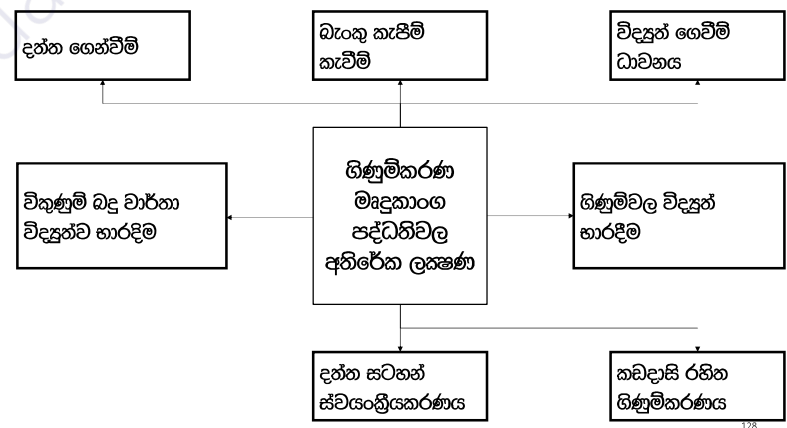
126

සංකලිත ගිණුම්කරණ පද්ධති

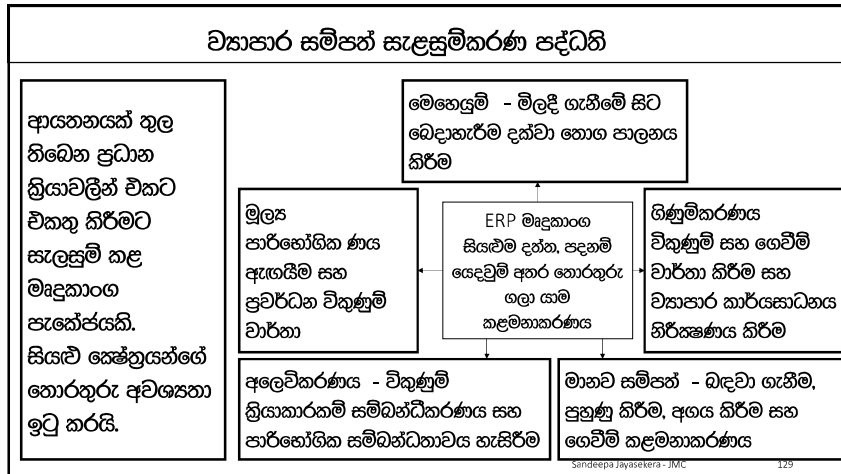
ගිණුම්කරණ පද්ධති තුළ මොඩියුල ගණනාවක් ඇත. මෙම මොඩියුල එකිනෙකට සම්බන්ධ වී ක්‍රියාකරන විට එය සංකලිත ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් සේ සලකයි.

127

128

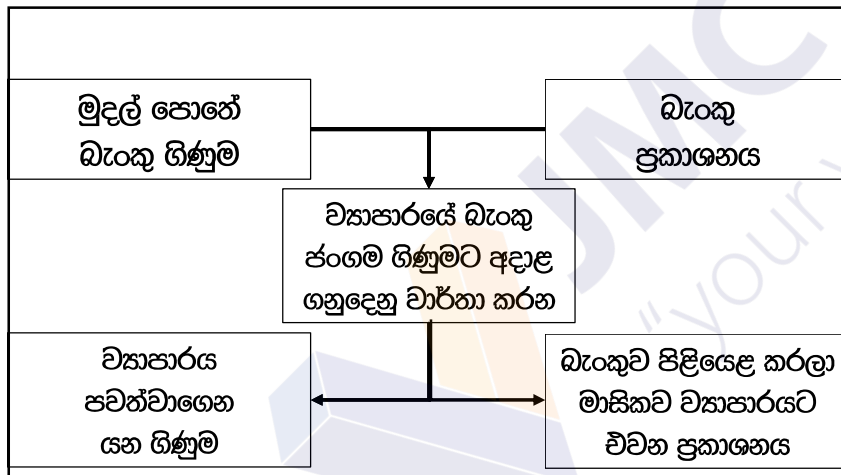

129

බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනය

Sandeepa Jayasekera - JMC 130

130

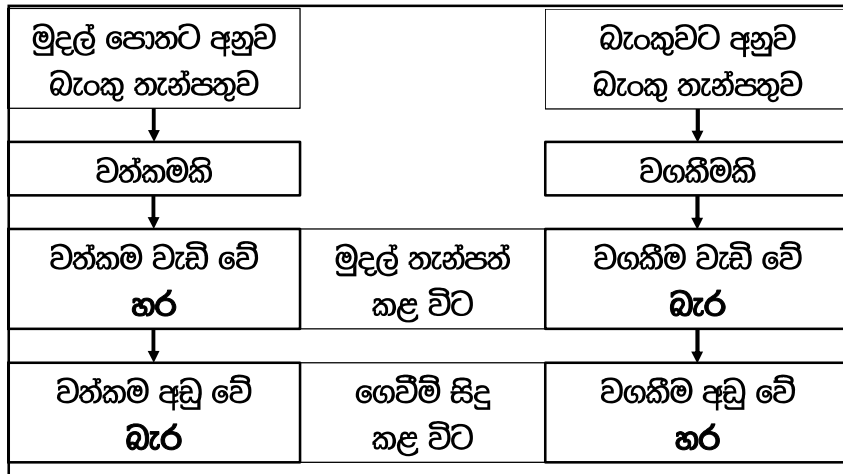

131

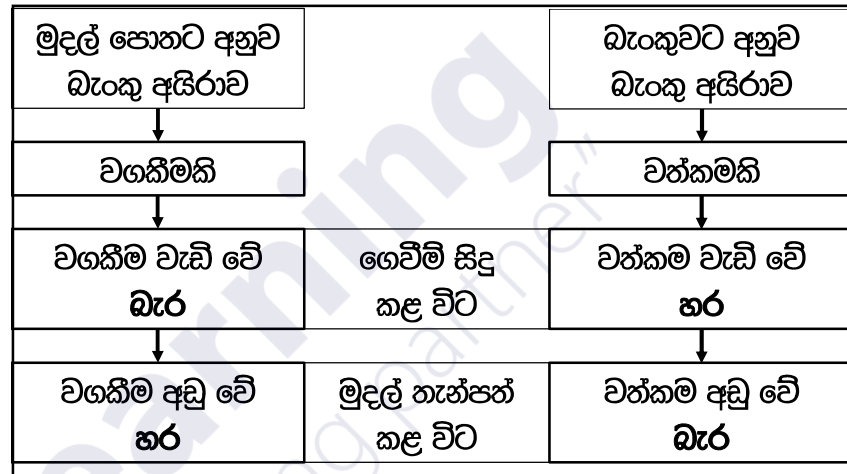
- බැංකුවේ පිටපත් ගිණුමේ තිබෙන සල්ලි ව්‍යාපාරය පැත්තෙන් වත්කමක් වී නිසා එක හර විදිනට සටහන් වෙනවා.
- ඒත්, බැංකුව පැත්තෙන් මේ සල්ලි වගකීමක් මොකද ආපත්‍ර ව්‍යාපාරය මේ සල්ලි ඉල්ලන දවසට දෙන්න ඕනි. ඒ නිසා බැංකුව මේ තැන්පතු මුදල බැර විදිනට තමා වාර්තා කරන්නේ.
- ඒ නිසා මුදල් පොතේ බැංකු ගිණුමේ ගනුදෙනු වාර්තා වෙත විදිනට සම්පූර්ණයෙන් අහිත් පැත්තට තමා බැංකු ප්‍රකාශනයේ ගනුදෙනු සටහන් වෙන්නේ.

මතක තියා ගන්න

132

133

134

මුදල් සොතේ බැංකු ශේෂයයි බැංකු ප්‍රකාශනයේ ශේෂයයි සමාන සමාන වෙනත් ඕනි වුණත් පහල හේතු නිසා වෙනස්කම් තියෙන්න පුළුවන්

- වැරදි
- මග හැරීම්
 - බැංකු ශාස්තූ
 - බැංකු පොළී
- කාල වෙනස්වීම්
 - තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ වෙක්පත්
 - නිකුත් කළ නමුත් ඉදිරිපත් නොවූ වෙක්පත්

135

වැරදි

ගණකාධිකාරීවරයෙහි අතින් මුදල් සොතේ බැංකු ගිණුම ඇතුළේ

- ගණනය කිරීම් වැරදි
- ලැබීම් ගෙවීම් වාර්තා කිරීම් වැරදි තියෙන්න පුළුවන්

කලාතුරකින් බැංකුව කරපු වැරදි බැංකු ප්‍රකාශය ඇතුළේ තියෙන්න පුළුවන්

136

බැංකු ගාස්තු සහ බැංකු පොළී

- බැංකුව සපයන සේවා වලට ගාස්තුවක් අය කරනවා
- ඒ වගේම බැංකුව සැපයූ අයිරා සහ ණය වෙනුවෙන් පොළී පොළී අය කරනවා
- මේ දෙකම ජංගම ගිණුමෙන් අය කර ගන්නවා
- ව්‍යාපාරය මෙම ගාස්තු ගැන දැනගන්නේ බැංකු ප්‍රකාශය ලැබුණාට පස්සේ

137

කාල වෙනස්වීම්

තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත්

- ව්‍යාපාරයට ලැබීමට තැන්පත් කරනු ලබන චෙක්පත් මුදල් පොතේ බැංකු ගිණුමේ ලැබීම් විදිහට වාර්තා කරනවා
- ඒ වුවුවාට සමහර චෙක්පත් තවමත් නිශ්කාණ්ඩය වෙලා නැති නිසා බැංකුව ඒ මුදල ව්‍යාපාරයේ ගිණුමට බැර කරලා නැති වෙන්න පුළුවන්

138

කාල වෙනස්වීම්

නිකුත් කළ නමුත් ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්පත්

- ව්‍යාපාරය යම් ගෙවීමකට චෙක්පතක් නිකුත් කරාම ඒක මුදල් පොතේ බැංකු ගිණුමෙන් අඩු කරලා පෙන්වනවා
- ඒත් චෙක්පත ලැබුණු පුද්ගලයා චෙක්පත තවමත් බැංකුවට ඉදිරිපත් කරලා නැති වෙන්න පුළුවන්
- බැංකු ගත කරලා තිබුණත් නිශ්කාණ්ඩ ක්‍රියාවලියට දවසක් දෙකක් ගත වෙන්න පුළුවන්
- ඒ නිසා ඒ මුදල බැංකු ගිණුමෙන් අඩු වෙන්න කාලයක් ගත වෙන්න පුළුවන්

139

බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනය

මුදල් පොතේ බැංකු ගිණුමේ ශේෂයයි බැංකු ප්‍රකාශනයට අනුව බැංකු ගිණුමේ ශේෂයයි අතර වෙනස්කම් හඳුනාගන්නයි අවශ්‍ය වෙනස්කම් ගිණුම් නියන්ත බැංකු සැසඳුමක් මාසිකව හඳුනවා

140

බැරූ සැසඳුම් ප්‍රකාශය සකස් කරන පියවර

01. සසඳලා වෙනස්කම් හඳුනාගන්න	මුදල් පොතේ බැරූ ගිණුමයි බැරූ ප්‍රකාශයයි සංසන්දනය කරලා වෙනස්කම් හඳුනාගන්න
02. නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ බැරූ ශේෂය හදන්න	බැරූ ප්‍රකාශයේ ඇති මුදල් පොතේ බැරූ ගිණුමේ නැති අයිතම සහ මුදල් පොතේ බැරූ ගිණුමේ ඇති වැරදි හදලා නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ බැරූ ශේෂය හදාගන්න
03. බැරූ සැසඳුම ශදන්න	බැරූ ශේෂයේ ඉඳන් නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ බැරූ ශේෂය වෙනකන් තියන වෙනස්කම් ටික (කාල වෙනස්කම්) පෙන්නන බැරූ සැසඳුම් ප්‍රකාශය හදන්න

141

නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතට කරන ගැලපිලි

බැරූ ගාස්තු බැරූ ගාස්තු වියදම් හර බැරූ ගිණුම බැර	සෘජු ප්‍රේෂණ ණයගැති ප්‍රේෂණ බැරූ ගිණුම හර ණයගැති පාලන බැර
ණය සහ අයිරා පොළී ණය පොළී වියදම් හර බැරූ ගිණුම බැර	ලාභාංශ බැරූ ගිණුම හර ලාභාංශ ආදායම බැර

142

නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතට කරන ගැලපිලි

ස්ථාවර නියෝග සහ සෘජු හර බැරූ ණය වාරික බැරූ ණය හර බැරූ ණය පොළී හර බැරූ ගිණුම බැර
ගොඩනැගිලි කුළී ගොඩනැගිලි කුළී වියදම හර බැරූ ගිණුම බැර

143

නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ T ගිණුම් ආකෘතිය (අයිරාවක් නොමැති විට)

මුදල් පොත			
මුදල් පොතේ ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය	XXX	බැරූ ගාස්තු	X
අඩුවෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	X	අයිරා පොළිය	X
ණයගැති සෘජු ප්‍රේෂණ	XX	බැරූ ණය වාරික - ස්ථාවර නියෝග	XX
ලාභාංශ ලැබීම් සෘජු ප්‍රේෂණ	X	ගොඩනැගිලි කුළී - ස්ථාවර නියෝග	X
		වැඩියෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	X
		ශේෂය ප/ගෙ	XX
	<u>XXX</u>		<u>XXX</u>
ශේෂය ඉ/ගෙ	XX		

144

නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ප්‍රකාශන ආකෘතිය (අයිතියක් නොමැති විට)		
මුදල් පොතේ ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය එකතු කළා		XXX
අඩුවෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	X	
ණයගැති සෘජු ප්‍රේෂණ	XX	
ලාභාංශ ලැබීම් සෘජු ප්‍රේෂණ	X	XX
අඩු කළා		
බැංකු ගාස්තු	(X)	
අයිතිය පොළිය	(X)	
බැංකු ණය වාරික - ස්ථාවර නියෝග	(XX)	
ගොඩනැගිලි කුලී - ස්ථාවර නියෝග	(X)	
වැඩියෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	(X)	(XX)
නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ශේෂය		<u>XX</u>

145

නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ T ගිණුම් ආකෘතිය (අයිතියක් ඇති විට)			
මුදල් පොත			
අඩුවෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	X	මුදල් පොතේ ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය	XXX
ණයගැති සෘජු ප්‍රේෂණ	XX	බැංකු ගාස්තු	X
ලාභාංශ ලැබීම් සෘජු ප්‍රේෂණ	X	අයිතිය පොළිය	X
		බැංකු ණය වාරික - ස්ථාවර නියෝග	XX
		ගොඩනැගිලි කුලී - ස්ථාවර නියෝග	X
		වැඩියෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	X
ශේෂය ප/ගෙ	XX		XXX
	XXX		XXX
		ශේෂය ඉ/ගෙ	XX

146

නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ප්‍රකාශන ආකෘතිය (අයිතියක් ඇති විට)		
මුදල් පොතේ ඉදිරියට ගෙන ආ ශේෂය		(XXX)
අඩු කළා		
අඩුවෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	X	
ණයගැති සෘජු ප්‍රේෂණ	XX	
ලාභාංශ ලැබීම් සෘජු ප්‍රේෂණ	X	XX
එකතු කළා		
බැංකු ගාස්තු	(X)	
අයිතිය පොළිය	(X)	
බැංකු ණය වාරික - ස්ථාවර නියෝග	(XX)	
ගොඩනැගිලි කුලී - ස්ථාවර නියෝග	(X)	
වැඩියෙන් ගණනය වීම් නිවැරදි කිරීම	(X)	(XX)
නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ශේෂය		<u>(XX)</u>

147

බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශයේ පෙන්නුම් කරන සංශෝධිත බැංකු ශේෂයන් එක්ක තියන වෙනස්කම්

- කාල වෙනස්වීම්
- තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත්
- නිකුත් කළ නමුත් ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්පත්

148

බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ ආකෘතිය (අයිඊඑක් නොමැති විට)		
බැංකු ප්‍රකාශයට අනුව ශේෂය		XXX
ඒකතු කළා		
තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්	X	XX
අඩු කළා		
හිකුත් කළ නමුත් ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්	(X)	(XX)
නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ශේෂය		<u>XX</u>

149

බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ ආකෘතිය (අයිඊඑක් ඇති විට)		
බැංකු ප්‍රකාශයට අනුව ශේෂය		(XXX)
ඒකතු කළා		
හිකුත් කළ නමුත් ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්	X	XX
අඩු කළා		
තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්	(X)	(XX)
නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ශේෂය		<u>(XX)</u>

150

ප්‍රශ්න 15
<p>20X9/3/31 දිනට ආලෝකා සමාගමේ මුදල් පොතේ බැංකු ගිණුමේ ශේෂය රු. 800,000ක තර ශේෂයක් වූ අතර බැංකු ප්‍රකාශයේ රු. 1,100,000ක බැර ශේෂයක් තිබුණි. මෙම ශේෂ දෙක අතර වෙනසට හේතු පහත පරිදි විය.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. මුදල් පොතේ තර පැත්ත රු. 100,000ක් අඩුවෙන් ඒකතු කර ඇත. 2. තැන්පත් කළත් නවමත් බැංකුවට බැර නොවූ (උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත්) රු. 200,000කි. 3. ණයනිමියන් සඳහා හිකුත් කළ නමුත් නවමත් බැංකුවට ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්පත් වටිනාකම රු. 400,000කි. <p>අවශ්‍ය වන්නේ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. මුදල් පොත නිවැරදි කරන්න. 2. බැංකු ප්‍රකාශයේ ශේෂය සහ මුදල් පොතේ ශේෂය සැසඳීමට ප්‍රකාශයක් පිළියෙළ කරන්න.

151

ප්‍රශ්න 16
<p>20X8/12/31 දිනට සමාගමේ මුදල් පොතට අනුව එහි බැංකු ගිණුමේ රු. 150,000ක බැර ශේෂයක් පෙන්නුම් කරයි. එම ශේෂය බැංකු ප්‍රකාශයේ ශේෂය සමග එකඟ නොවේ. වෙනසට හේතු පහත පරිදි වේ.</p> <p>මුදල් පොතේ වාර්තා නොකළ ගනුදෙනු</p> <ul style="list-style-type: none"> • බැංකු ගාස්තු රු. 36,000 • තැන්පත් ගිණුමෙන් ජංගම ගිණුමට මාරු කිරීම් රු. 500,000 <p>බැංකු ප්‍රකාශයේ වාර්තා නොවීම්</p> <ul style="list-style-type: none"> • ඉදිරිපත් නොකළ චෙක්පත් රු. 116,000 • තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත් රු. 630,000

152

ප්‍රශ්න 16

බැංකුව විසින් රු. 400,000ක් වැරදීමකින් සමාගමේ ගිණුමට හර කර ඇති බව හෙළිදරව් විය

අවශ්‍ය වන්නේ

බැංකු ප්‍රකාශනයේ සඳහන් වූ ආරම්භක ශේෂය කුමක්ද?

153

ප්‍රශ්න 17

ව්‍යාපාරයක බැංකු ප්‍රකාශනයේ මුදල් පොතේ සටහන් නොවූ රු. 715,000ක සෘජු හර කිරීම් සහ රු. 353,000ක ආයෝජන ආදායමක් පෙන්වයි. ගිණුම් කාලච්ඡේදය අවසාන දිනයේදී මුදල් පොතේ ඇතුළත් කළ රු. 875,000ක ගනුදෙනුකරුවෙකුගේ වෙක්පත බැංකු ප්‍රකාශනයේ පෙන්නුම් නොකරයි. මුදල් පොතේ රු. 610,000ක බැර ශේෂයක් පෙන්නුම් කරයි නම් නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ශේෂය සහ බැංකු ප්‍රකාශනයට අනුව ශේෂය ගණනය කරන්න.

154

ප්‍රශ්න 18

20X0 ජුනි 30 දිනට කුක්ගේ මුදල් පොතට අනුව බැංකු ජංගම ගිණුමට අදාළ මුදල් රු. 300 බැංකු අයිතුවක් පෙන්වයි. 20X0 ජුනි 30 දින බැංකු ප්‍රකාශනයේ කුක්ගේ බැංකු ශේෂය රු. 65 ක බැර ශේෂයක් පෙන්වයි.

මුදල් පොත ගෙන බැංකු ප්‍රකාශනය සමග පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසු ඔබ පහත දෑ සොයා ගෙන ඇත

1. රු. 500 අගයට ලියන ලද වෙක්පත් මුදල් පොතේ ඇතුළත් කළද බැංකුවට ඉදිරිපත් කර නැත
2. රු. 400 අගයට ලැබුණු තැන්පත් කරන ලද වෙක්පත් මුදල් පොතේ ඇතුළත් කළද බැංකුව විසින් මෙතෙක් බැර කිරීම කර නැත
3. කුක් විසින් ලබා දුන් උපදෙස් මත ඉතිරි කිරීම් වෙනුවෙන් ලද රු. 60 ක් වූ පොලිය 20X0 ජූලි 5 දින ඔහුගේ ජංගම ගිණුමට මාරු කර ඇත. කෙසේ වෙතත් මෙම අගය 20X0 ජුනි 30 දිනට මුදල් පොතට බැර කොට ඇත
4. රු. 35 ක බැංකු ප්‍රකාශනයේ සඳහන් බැංකු ගාස්තු මුදල් පොතට ඇතුළත් කර නැත
5. මුදල් පොතේ ගෙවීම් පැත්ත රු. 10 ක් අඩුවෙන් ගණනය සිදු කර ඇත.

155

ප්‍රශ්න 18

6. බැංකුව වෙත කෙලින්ම ලද ලාභාංශ ආදායම රු. 200 ක් මුදල් පොතේ ඇතුළත් කර නැත
7. තැන්පත් ගිණුමකින් ගෙවන ලද රු. 50 ක් මුදල් පොතේ ජංගම ගිණුමෙන් කරන ලද ගෙවීමක් ලෙස පෙන්වා ඇත
8. ණයහිමියෙක් වන ජෝන්ස් වෙත හිකුත් කරන ලද රු. 25 ක් වූ වෙක්පත දින ඉකුත් වීම නිසා නැවත වෙක්පතක් හිකුත් කර ඇතත් එය නැවත මුදල් පොතේ ඇතුළත් කර වී සඳහා වෙනත් සටහනක් ඇතුළත් කර නැත. මෙම වෙක්පත් දෙකම ඉහත සඳහන් ඉදිරිපත් නොකල වෙක්පත් වල ඇතුළත් කර ඇත.

අවශ්‍ය වන්නේ.

- (අ) මුදල් පොතේ අවශ්‍ය ගැලපීම් වාර්තා කිරීම
- (ආ) නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතේ ශේෂය සමග බැංකු ප්‍රකාශනයේ ශේෂය සැසඳීම සඳහා ප්‍රකාශනයක් පිලියෙල කිරීම

156

ප්‍රශ්න 19

පී.ඩබ්.ඩබ්. සමාගම ගැන පහත දී ඇති බැංකු සැසඳුම් තොරතුරු වලින් ඔබ විසින්

- 20X2 ඔක් 30 දිනට බැංකු මුදල් ගිණුමේ නිවැරදි ශේෂය පෙන්වීම සඳහා අවශ්‍ය අතිරේක සටහන් පිළියෙල කරන්න
- 20X2 ඔක් 30 දිනට ඉහත 1 කොටසේ නිවැරදි කරන ලද මුදල් පොතට අනුව බැංකු ගිණුමේ ශේෂය සමඟ බැංකු සමාගමෙන් ලද බැංකු ප්‍රකාශනය සමඟ සැසඳීමේ ප්‍රකාශයක් පිළියෙල කරන්න.

පී.ඩබ්.ඩබ්. සමාගමේ බැංකුවෙහි ඇති මුදල් සඳහා වූ මුදල් ගිණුම

157

20X2 ඔක්		රු.	20X2 ඔක්		රු.
1	ශේෂය ඉ/හෙ	274			
8	සිටු සිංහපාදකයා	3,443	1	වැටුප්	3,146
8	ආර්. පිමේන්ති	1,146	1	ඉවුම් මුදල්	55
11	එන් සමාගම	638	8	වැටුප්	3,106
11	ඒ සහ පුහුණේ	512	8	ඉවුම් මුදල්	39
11	ගු සහ සමාගම	4,174	15	වැටුප්	3,029
15	ඒ සමාගම	1,426	15	ඉවුම් මුදල්	78
15	ඩබ් විදුලි කාර්මික	887	22	ඒ සහ පුහුණේ	929
22	එක්ස් සහ සංරචය	1,202	22	බී සමාගම	134
26	වයි සමාගම	2,875	22	සී හා සමාගම	77
26	ඊසෙඩ් සමාගම	982	22	ඩී සහ ඊ	263
29	ඒබ්සී සමාගම	1,003	22	ඒ ඒබ්සී සමාගම	1,782
29	බී සංස්ථාව	722	22	ඒ සමාගම	230
29	සී එම් අයි සමාගම	2,461	22	වැටුප්	3,217
31	ශේෂය ප/හෙ	14	22	ඉවුම් මුදල්	91
			25	එච් හා සවිල්කරුමෝ	26
			26	ෆේ පුහුණ සමාගම	868
			26	හේ සහ සමාගම	107
			26	එල්. එම්. සහ එන්	666
			28	බී සහ සමාගම	112
			29	වැටුප්	3,191
			29	ඉවුම් මුදල්	52
			29	ඒ සහ පුහුණේ	561
		21,759			21,759

158

20x2	වෙළුම් රු.	ලැබීම් රු.	ශේෂය රු.	20x2	වෙළුම් රු.	ලැබීම් රු.	ශේෂය රු.
බැංකු තොරතුරු				බැංකු තොරතුරු			
1			1,135	25	134		975 අයිරු
1	55			26	929		
1	3,146			26		3,857	
1	421		2,487 අයිරු	26			1,723
2	73			27			
2	155		2,715 අයිරු	27			1,383
6	212		2,927 අයිරු	29		4,186	
8		4,589		29			
8	3,106			29			
8	39		1,483 අයිරු	29			
11		5,324	3,841	29		2,728	
15		2,313		29			4,362
15	78			31			3,426
15	3,029		3,047				
22		1,202					
22	3,217						
22	91		941				
25	1,782						

159